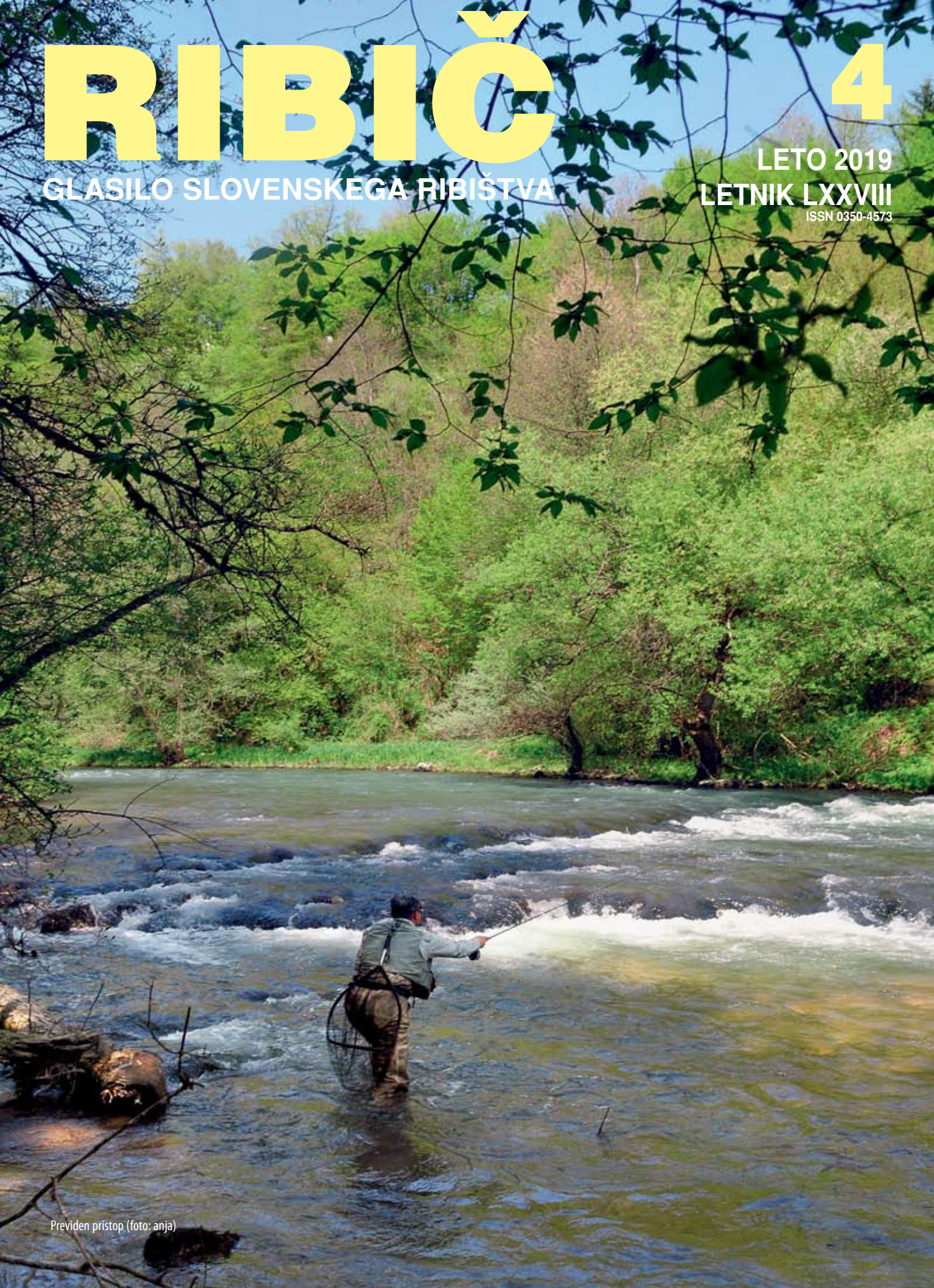

RIBIČ 4

GLASILO SLOVENSKEGA RIBIŠTVA

LETO 2019
LETNIK LXXVIII
ISSN 0350-4573

RIBOLOV

Mednarodni sejem
ribištva

LOV

Mednarodni sejem
lovstva

NATURO

Mednarodni sejem
zelenega turizma
in bivanja

DOBER PRIJEM IN ODLIČNO RAZPOLOŽENJE OD PETKA, 12. DO NEDELJE, 14. APRILA NA SEJMU RIBOLOV V GORNJI RADGONI!

Na mednarodnem sejmu ribištva in lovstva vam številni razstavljalci ponujajo novosti in ugodne nakupe ribiške, lovske in kinološke opreme, terenske vozila, oblačila, obutev in izdelke za aktivno preživljanje prostega časa v naravi.

VODILNE STANOVSKE IN STROKOVNE ORGANIZACIJE PRIPRAVLJAJO ZANIMIVE STROKOVNE RAZSTAVE IN STANOVSKE DOGODKE

Ribiška zveza Slovenije bo s svojimi 64 ribiškimi družinami približala širši javnosti svojo dejavnost, povezano z varovanjem voda in ribjega življa. V svoje vrste želijo povabiti čim več ljubiteljev ribolova in neokrnjenega vodnega bogastva ter predstaviti ugodnosti, ki jih prinaša članstvo. Poudarek sejmske razstave bo na ribolovu krapovcev in plenilk in možnostih ribolova na naših rekah in jezerih. Obiskovalcem bo na voljo zloženk s podatki o slovenskih ribolovnih vodah pa tudi brošura o pripravi ribjih jedi iz krapov. Predstavljen bo projekt »Ujemite naravo!«, ki poteka v sodelovanju s Centrom za kartografijo favne in flore in »ribolov na suhem« - kasting. Mlade ribiče bodo povabili k sodelovanju na razpisu za sodelovanje na XXVI. TABORU MLADIH MUHARJEV »JAVORNIŠKI ROVT 2019«, ki bo od petka, 17. do vključno nedelje, 19. maja 2019.

Na sejmu dejavno sodelujejo tudi MKGP - Sektor za lovstvo in ribištvo, Center za promocijo in pospeševanje športnega ribolova in ribiškega turizma Racoon d.o.o. Lovska zveza Slovenije, lovske zveze iz tujine, Zavod za gozdove, Strelska Zveza in Kinološka zveza Slovenije, Slovenska zveza za sokolarstvo in zaščito ptic ujed, Društvo ljubiteljev ptičarjev in drugi.

PESTER PROGRAM STROKOVNEGA IN DRUŽABNEGA DOGAJANJA

Vsak dan od 9.00 do 18.00 ure

- Predstavitve dejavnosti Ribiške zveze Slovenije
- Predstavitve kastinga
- Predstavitve terenskih vozil, Društva A.R.O. Trnje
- Predstavitve slovenskega ribogojstva s poskušnjo ribiških jedi, MKGP, Sektor za lovstvo in ribištvo in Racoon d.o.o.
- Projekt »Slovenski ribiški produkt«, Racoon d.o.o.
- Nastopi lovskih rogistov in lovskih pevskih zborov
- Predstavitve puškarskega poklica in streljanje z lasersko puško, Puškarnstvo Skobir

- Scatt simulacija streljanja z zračnim orožjem ter streljanje z zračnim orožjem na elektronsko tarčo, Strelska zveza Slovenije
- Predstavitve Kinološke zveze Slovenije v sodelovanju z regijskimi kinološkimi in lovske kinološkimi društvi
- Predstavitve lovske psarstva s strokovnim komentarjem (petek in nedelja)

V petek bo ob 10.00 svečano odprtje sejma. V soboto bosta potekala Slovenski lovski dan ter Državna razstava psarstva vseh lovske pasem – CAC. Nedeljo bo na zunanjem prostoru pred halo A1 popestrilo Tekmovanje v kuhanju lovskega golaža in ribje čorbe, na sporedu bo 12. Državno prvenstvo in 5. Odprto mednarodno prvenstvo v oponašanju jelenjega rukanja.

BREZSKRIBEN, ORGANIZIRAN OGLED SEJMA

Organizatorji so za vas pripravili vabljen paket, ki vključuje vodenje, prevoz, jutranji prigrizek s toplim napitkom, sejmsko vstopnico in kosilo.

Informativne cene v evrih glede na vstopno mesto:

Maribor	29
Celje	33
Ljubljana	34
Kranj - Novo mesto	35
Nova Gorica - Koper	40

Več informacij: izleti@slo-tours.si ali 031 244 111

OHRANJANJE NARAVNE IN TEHNIČNE DEDIŠČINE

Mednarodni sejem zelenega turizma in bivanja **NATURO** bo sočasno predstavil zelene turistične destinacije, doživetja in oddih v naravnih zdraviliščih, krajinskih parkih, turističnih kmetijah, planinah in planinskih kočah ter projekt »Visit Pomurje«. Mednarodna razstava starodobnikov »AVTO-MOTO KLASIKA« bo posvečena vsem vrstam starodobnega transporta in starodobne tehnike.

OGLED TREH SEJMOV Z ENO VSTOPNICO

Cene enodnevnih sejmskih vstopnic

- odrasli 5,00 €
- učenci, dijaki, študenti 2,50 €
- odrasli - skupina nad 20 oseb, ribiči, lovci, planinci (predložiti je treba člansko izkaznico) 4,00 €
- mladina - skupina nad 20 oseb 2,00 €

Za otroke do 6 let in invalide na vozičkih s spremljevalcem ni vstopnine
Parkiranje je brezplačno

RIBIČ

GLASILO SLOVENSKEGA RIBIŠTVA

Ribič je z odločbo Ministrstva za kulturo, št. 61510-42/2014/3, izdano 16. 5. 2014, vpisan v razvid medijev pod zaporedno številko 1880.

ISSN 0350-4573
UDK 632

Izdaja

Ribiška zveza Slovenije,
1001 Ljubljana, p. p. 2974.

Izhaja vsak prvi teden v mesecu, razen številki 1-2 in 7-8, ki so združene.

Uredništvo in uprava:
Tržaška cesta 134
1000 Ljubljana

Telefon:
uredništvo:
(01) 256 12 97
tajništvo:
(01) 256 12 94
041 738 849
telefaks:
(01) 256 12 95
www.ribiska-zveza.si

NASLOVI ELEKTRONSKE POŠTE

RIBIŠKE ZVEZE SLOVENIJE:
Ribiška zveza Slovenije
info.rzs@ribiska-zveza.si
sekretar RZS
sekretar.rzs@ribiska-zveza.si
tajništvo RZS
tajništvo.rzs@ribiska-zveza.si
računovodstvo RZS
racunovodstvo.rzs@ribiska-zveza.si
uredništvo glasila Ribič
glasiloribic.rzs@ribiska-zveza.si

Transakcijski račun:
02010-0017838266

UREDNIŠTVO:
odgovorni urednik:
Igor Holy

UREDNIŠKI ODBOR:
predsednik:
Igor Kloboves

Člani:
Egon Dolenc, Drago Ornik,
Boštjan P. Zagožen, Peter Weibl

ČASOPISNI SVET:
predsednik:
dr. Tomo Korošec

Člana:
dr. Jože Ocvirk, dr. Božidar Voljč

Lektoriranje:
Marjetka Šivic

Tehnično urejanje:
Jurij Koščak

Na podlagi zakona o davku na dodano vrednost se od glasila obračunava davek na dodano vrednost.

Naklada: 11.100 izvodov

Priprava za tisk in tisk:
Tiskarna SCHWARZ PRINT, d. o. o.

Vsebina

AKTUALNO

Škodni primeri v ribiških družinah

Milan Štraus 84

OHANIMO NARAVO

Jezero Radehova

Milan Štraus 86

Več kot 375.000 ljudi želi zaščititi evropske reke

Katarina Mulec 89

RIBIŠTVO

Tilapija

Stane Omerzu 90

Ribolov in njegov vpliv na ribe(1. del)

Jernej Košir, dipl. ekotehnol. 93

SEJMI

Uspešna predstavitev Slovenije na salonu v Saint

Etiennu 96

Borut Jerše

RIBIŠKI INFORMATOR

Obvestilo glede izvajanja ribiških tekmovanj

97

Nova določila v Pravilih o tekmovanju

97

Pravila o tekmovanjih v lovu rib s plovcem

98

OBVESTILA

Razpis XXVI. tabora mladih muharjev Javorniški

Rovt 2019 104

Ščukijada 2019

RD Novo mesto 108

Izberite si najuspešnejši dan za ribolov

108

ČUDOVITI RIBIŠKI DNEVI

Čas ščuk

Lenart Levičar Bahtijari 105

IZ RIBIŠKIH DRUŽIN

Prvi ribolovni dan v novi sezoni

Roman Zupanc 109

EN DAN Z RIBIČI

Srečanje na sotočju Sor

Lenart Levičar Bahtijari 110

MLADI RIBIČ

Jaka se udeleži delovne akcije

Nuša Božičnik 114

MUHARSKI KOTIČEK

Za vodo z minimalno opremo

Tomaž Modic 116

V SPOMIN

Franc Hančič

118

Aleš Kotnik

118

Janez Dolinar

118

Franc Šumah

118

Marko Tancik

118

Jože Ledinek - Gresan

118

Ivan Merc

118

Milan Ferk

118

RIBIČI KUHAJO

Ribja ponev iz ščuke in soté iz več vrst rib s popečenim

kruhom 119

Borut Jerše

V posameznih prispevkih izražena stališča ne predstavljajo nujno tudi stališč uredništva.

Obvestilo dopisnikom Ribiča

Dopisnike prosimo, da svoje prispevke pošiljajo na e-naslov:

glasiloribic.rzs@ribiska-zveza.si,

izpis prispevka pa z običajno pošto na naslov uredništva.

Prispevke za glasilo Ribič je treba poslati uredništvu trideset (30) dni pred izidom, nujna obvestila pa dvajset (20) dni pred izidom.

Poslanih prispevkov ne vračamo, razen na avtorjevo željo. Izvirnike hranimo 15 dni od objave v glasilu.

Po sklepu predsedstva RZS z dne 18. oktobra 2003 ne honoriramo:

- pisem bralcev,
- kapitalnih ulovov,
- obvestil,
- poročil o delu strokovnih delovnih teles RZS.

Nenaročene prispevke bomo objavljali skladno z razpoložljivim prostorom in njihovo aktualnostjo. Da bi se izognili neobjavam, občasnim dopisnikom svetujemo predhodni posvet z odgovornim urednikom, da bi skladno s programsko zasnovo zagotovili tematsko uravnoteženost vsebine Ribiča.

Uredništvo

Škodni primeri v ribiških družinah

Primer Ptujkega ribiškega okoliša

V mesecu februarju je Ribiška zveza Slovenije organizirala funkcionalno izobraževanje članov ribiških organizacij na temo Škodni primeri v RD, na katerem sta pravna strokovnjaka Franc Polič in Jože Cepec celovito prikazala vrste škodnih dogodkov na ribah in vodah ter pravne postopke njihovega reševanja. Morda nekoliko pozno, pa vendar pohvale vredno predavanje, ki smo ga ribiči potrebovali in še ga bomo, zato njegova obdobja ponovitev ne bo odveč.

V naših vrstah imamo kar nekaj dobrih pravnikov. Prepričan sem, da je lahko njihovo znanje v veliko pomoč nam ribičem pri razreševanju tovrstnih pravnih problemov. Seveda pa moramo ta interes izkazati in vsak škodni dogodek tako dokumentirati, da bo ustrezal pogojem pravne obravnave v odškodninskih postopkih. V zvezi s tem bi se ustavil na primeru škode na vodnih organizmih in vodah Ptujkega ribiškega okoliša, ki je nastala zaradi obsežnih gradbenih posegov gradnje avtoceste. Aktualen primer, ki bo v nadaljevanju njegovega razreševanja še potreboval pravna znanja, pa tudi odkritejšo razpravo o vlogi Zavoda za ribištvo Slovenije.

Investitor DARS – Družba za avtoceste v RS je v času od 2014 do 2018 z izvajalci in podizvajalci gradil avtocestni odsek Draženci – Gruškovje. Gradbena dela so potekala tudi neposredno v vodotokih Ptujkega ribiškega okoliša. Po pozivu RD Ptuj sem v času gradnje večkrat obiskal gradbišča in pri tem skupaj z njimi zabeležil:

- časovno in prostorsko intenzivna gradbena dela v pretočnem profilu korita Polskave, Dravinje, Rogatnice, Dežnice ter Maceljčice z velikim vplivom na vse prisotne vodne organizme;
- gradbeni posegi so obsegali poseke vegetativne zarasti, izgradnjo novih in zasutje starih korit, podzemno kanaliziranje korit, erozijsko zaščito brežin z lomlencem (mestoma v betonu), rušenje starih in izgradnjo novih betonskih premostitev, začasno montažo cevni premostitev, ... pri čemer je prišlo do neposrednega geomorfološkega preoblikovanja habitata in sprememb vodnega režima ter trajnega zmanjšanja vodne površine in volumna Ptujkega ribiškega okoliša;
- pri gradnji novih premostitev, cevni propustov, tlakanju brežin in dna novih korit z lomlencem v betonu se je cementno mleko mestoma izcejalo neposredno v vodotoke;
- gradbena dela so potekala v območju stalne vode v času razmnoževanja rib in rakov. Tudi na registriranih in zaščitnih drstiščih (Maceljčica, Rogatnica). S sled-

Naravnega korita potoka Maceljčice ni ostalo niti za vzorec, v novem pa prav nobenih pogojev za preživetje rib in rakov, ki so prvotno množično posejevali ta vodotok.

njim je povzročeno čezmerno in dalj časa trajajoče kaljenje vode s posledico prekinitve drsti in uničenja spolnih produktov rib ter izpada ene ali dveh generacij rib;

- izvajalci in podizvajalci del niso upoštevali predpisanih ihtioloških ter naravovarstvenih pogojev posegov v vodna telesa. Tako so pogosto opuščali naročanje intervencijskih odlovov rib in rakov iz območja hidrogradnje ali pa so jih naročali, ko so bila strojna gradbena dela neposredno v pretočnem profilu korita že v polnem teku;

- ob pravočasno naročenih in opravljenih intervencijskih odlovih je prišlo do uničenja vseh piškurjev, rakov, školjk, talnih nevretenčarjev, ... ter okoli 10 % rib (zarod, mladice), ki jih z elektroagregatom ali drugo preizkušeno odlovno tehniko in metodo ni mogoče izloviti;

- v neizlovljenih sektorjih Maceljčice, Dežnice in Rogatnice, na lokacijah zasutja prvotnih naravnih korit, je prišlo do 100 % uničenja vseh vodnih organizmov;

Starega naravnega korita potoka Rogatnice ni več. Ob izkopu novega so ga brez predhodnega odlova rib in drugih vodnih organizmov s premetom zemljin zasuli.

Iz gradbeno razdejanega starega in novega korita v prepozno naročenem intervencijskem odlovu rib in drugih vodnih organizmov ni bilo mogoče več rešiti.

- izvajalci in podizvajalci del so naročali posamezne intervencijske odlove rib v času že pričelih gradbenih posegov. Uspešnost takšnih intervencijskih odlovov rib pa je bila, zaradi velike globine vode, nakopičenih zemljin iz premetov, zdrizastega substrata dna (mulja), ... največ 50 %. Rakov in drugih vodnih organizmov pa z razpoložljivo tehnično opremo ni bilo mogoče izloviti in je bilo njihovo uničenje 100 %;
- uničenje naravnega biotopa Maceljčice in Dežnice je povzročeno v obsegu, ki predstavlja trajno izgubo obeh vodotokov s statusom naravnega ihtiološkega rezervata;
- za vse izgubljene in uničene vodne

- nja življenjskega ritma in zasutja – prekritja obstoječega dna s prineseno plavino ter s tem uničenja prehranjevalne baze rib, ki jo predstavljajo talni nevretenčarji, perifiton, plankton, ...;
- povečane smrtnosti rib zaradi soodvisnih medsebojnih učinkov mehanskih poškodb plavajočih ostrorobih frakcij in bolezni;
 - povečane smrtnosti rib zaradi prisotnih strupov pri izkopu dna in izcejanja cementnega mleka, zaščitnih premazov ter drugih okolju škodljivih in nevarnih snovi iz območja gradbenih objektov;
 - izpada izvirnega dohodka ribiške družine od prodaje članskih in turističnih

- izlovno tehniko ter metodo na mestu gradbenih posegov ni bilo mogoče izloviti;
- škode zaradi 100% uničenja vseh prisotnih piškurjev, žab, školjk, talnih nevretenčarjev, perifitona, planktona na vseh mestih gradbenih posegov;
 - škode zaradi zmanjšanja prirastka rib ob izkazanem uničenju prehranjevalne baze in motenja življenjskega ritma;
 - škode zaradi uničenja registriranih drstišč litofilnih drstnic na Maceljčici in Rogatnici;
 - škode zaradi neustreznosti novih reguliranih korit za življenje rib, rakov, ... in s tem zmanjšanja aktivne površine Ptujskega ribiškega okoliša za 15.202 m²;
 - škode zaradi dolgoročnih sprememb pestrosti ter populacije vseh vodnih organizmov zaradi uničenja njihovih naravnih biotopov;
 - škode zaradi štiriletnega izpada prodaje članskih in turističnih ribolovnih dovolilnic;
 - stroškov sanacije uničenih – poškodovanih drstišč in izgradnje nadomestnega habitata za izgubljeno vodno površino ribiškega okoliša;
 - stroškov porabljanja novo zgrajenih korit;
 - stroškov štiriletnega ribiškega nadzora gradnje avtoceste;
 - stroškov ihtiološke in astakološke inventarizacije Maceljčice, Dežnice ter Rogatnice po zaključku vseh del;
 - stroškov priprave mnenja – ocene škode po stroškovniku izvedenja;
 - stroškov štiriletnega izpada prodaje članskih in turističnih ribolovnih dovolilnic;
 - stroškov upravnih in administrativnih sprememb ribiško gojitvenih načrtov.

Potok v kanal, na kanal avtocesto, v večno temo kanala pa človeške ribice, če bodo preživele.

površine Maceljčice, Dežnice ter Rogatnice v skupni izmeri 15.500 m² niso zgradili ustreznih nadomestnih habitatov;

- voda Dravinje, Polskave in Rogatnice je bila v času gradnje avtoceste večji del čezmerno zamuljena – kalna, tako da je bil onemogočen športni ribolov;
- v celoti je izostal občasni nadzor gradnje in sprotno uveljavljanje omilitvenih ukrepov s strani (naših) soglasodajalcev.

Utemeljeno pa sumim, da je prišlo do čezmernih vplivov na vodne organizme tudi nizvodno neposrednih gradbenih posegov v vodna telesa s posledico (skriti del škode):

- izpada drsti oziroma uničenja odloženih spolnih produktov rib zaradi čezmernega kaljenja vode v času drsti vseh prisotnih litofilnih drstnic;
- sprememb naravne konfiguracije in strukture substrata dna, hitrosti pretokov, prosojnosti vode ... ter s tem izničenja naravnih reprodukcijskih pogojev rib vse do dneva zaključka ekološke amplitude – samoobnove naravnega stanja;
- zmanjšanja prirastka rib zaradi mote-

ribovlnih dovolilnic zaradi čezmernega kaljenja vode ter prisilnih selitev rib.

V tem trenutku pa še ne znam napovedati dolgoročnih vplivov preoblikovanja obstoječega biotopa, geomorfologije dna, hidrologije, sprememb fizikalno – kemičnih parametrov vode, podnebnih sprememb, ... na prisotno rastlinsko in živalsko združbo. Prav gotovo bo prišlo do sprememb vrstnih sestavov in populacij vodnih organizmov ter njihove prostorske porazdelitve.

Iz predhodno opisanih vidno zaznanih in skritih posledic škodnega dogodka sem za naš primer izločil izključno dokumentirano škodo na ribah in rakah, ki je nastala zaradi neopravljenih intervencijskih odlovov ter zasutja 12.162 m² potoka Maceljčica in Rogatnica. To sem po javno dostopnih podatkih in predpisani metodologiji ocenil na 20.427,98 evrov. Pri tem pa moram izrecno izpostaviti, da to vrednotenje ne zajema:

- škode zaradi uničenja približno 10 % rib (zarod, mladice) in vseh rakov, ki jih z elektroagregatom ali drugo preizkušeno

Vsa opisana škoda s stroški je po približnih izračunih ogromna. Javno si jo ne dovolim razkriti, jo bom pa na izrecno zahtevo prizadete RD Ptuj še predložil. Takrat pa bo nujno aktiviranje znanja naših pravnikov, da jo vsaj delno nadomestijo z dosojenimi (ali izvensodno poravnanimi) odškodninami.

V zaključku moram pripomniti, da nas še čakajo velike infrastrukturne investicije (gradnja tretje razvojne osi, drugi tir, protipoplavni ukrepi, gradnja hidroelektrarn na srednji Savi, ...), ki bodo občutno posegale v vodotoke Šempetrskega, Velenjskega, Šoštanskega, Slovenjegraškega, Selskega, Litijskega, Zagorskega, Trboveljskega, Hrastniškega, ... ribiškega okoliša. Kako bomo v njih reševali in zaščitili ribe, rake, ... je izključno na nas ribičih. Vztrajanje na pridobitvi statusa stranke v upravnem postopku bo nuja. Nuja pa bo tudi reden strokovni (ribiški) nadzor in dokumentiranje ter zavarovanje dokazov odstopanj od predpisanih gradbenih posegov. Brez tega namreč tudi še tako odlični pravniki v odškodninskih tožbah ne morejo biti uspešni.

Milan Štravs

Na avtorjevo željo prispevek ni lektoriran.

Jezero Radehova

Jezero Radehova je nastalo v letih 1966/1967 po načrtih Zavoda za vodno gospodarstvo Ljubljana s pregraditvijo potoka Globovnica. Je eden iz niza zadrževalnikov, ki so nastali v Pesniški dolini predvsem za uravnavanje vodnega režima na kmetijskih zemljiščih, danes pa je njihov osnovni namen nadgrajen z ljudem in naravi prijaznejšimi vsebinami.

Geografski, hidrotehnični in hidrološki podatki

Jezero Radehova ima status mokrega zadrževalnika z naslednjimi geografskimi, hidrološkimi in hidrotehničnimi podatki (ARSO):

- makro lokacija jezera: Občina Lenart;
- mikro lokacija jezera: Lenart, Radehova;
- povodje: Donavsko – Drava – Pesnica s pritoki;
- vodotok: potok Globovnica;
- prispevna površina jezera: 28,2 km²;
- površina jezera na minimalni obratovalni koti 233,20: 250.000 m²;
- površina jezera na obratovalni koti 233,70: 260.000 m²;
- površina jezera na maksimalni obratovalni koti 234,80: 280.000 m²;
- prostornina jezera na obratovalni koti 233,70: 375.000 m³;
- prostornina jezera na maksimalni obratovalni koti 234,80: 665.000 m³;
- kota krone pregrade: 235,00;
- kota visokovodnega prelivnega objekta: 234,00;
- višina pregrade: 4,50 m;
- širina krone pregrade: 3,00 m;
- dolžina brežine jezera (ocena): 2.150 m;
- dolžina jezera v sredinski osi: 750 m;
- širina jezera v sredinski osi: 400 m;
- povprečna globina jezera na obratovalni koti: 2,20 m;
- prostornina pregrade: 5.000 m³;
- srednji letni pretok (s_{Qs}): 0,38 m/s;
- maksimalni pretok – kapaciteta preлива: 48,50 m³;
- ribje steze za prehod preko zajezitvenega objekta nima.

Namembnost in upravljanje ter vzdrževanje vodne infrastrukture jezera

Predpisana namembnost in uporabnost zadrževalnika je:

- zadržanje – sploščanje visokovodnega vala potoka Globovnice na prerezu pregrade ter s tem protipo-

Jezero Radehova iz zraka (*Atlas okolja*)

Jezero Radehova v prostoru Slovenskih goric (*Geopedia*)

plavna zaščita kmetijskih zemljišč in poselitvenega prostora;

- bogatenje sušnih pretokov potoka Globovnica;
- rekreacija s poudarkom na športnem ribolovu;
- podpora hitrejšemu razvoju gostinstva in turizma Občine Lenart (ribolovni turizem);
- namakanje manjših kmetijskih površin po predhodni uskladitvi z drugo splošno in posebno rabe vode ter danih pretokov (v občinskih prostorskih aktih namakanje polj semenske koruze?).

Jezero Radehova je vpisano v *Seznam obstoječe grajene javne vodne infrastruktu-*

re za varstvo pred škodljivim delovanjem voda (Uradni list RS, številka 63/06, 96/06) v upravljanju Ministrstva za okolje in prostor – Direkcije RS za vode, sektorja območja Drave, njegovo vodno infrastrukturo pa vzdržuje koncesionar VGP Drava Ptuj.

Iz javno dostopnih podatkov (ribiški kataster, zimska štetja vodnih ptic *Acrocephalus*, Natura 2000, ...) sodim, da jezero izjemne naravne (biološke) vrednosti nima. Ima pa status botanične in ekosistemske naravne vrednote lokalnega pomena, kar ga vsaj delno ščiti pred pretirano rabo njegove vode in okolja za ekonomske, tehnološke in druge namene.

Kakovost vode potoka Globovnica in jezera

Potok Globovnica izvira pod vasjo Šomat. Do leta 1979 se je izlivala v Pesnico, po obsežnih melioracijah okoli 170 ha kmetijskih zemljišč dolvodno od Jurovskega dola pa so jo po umetnem kanalu speljali v potok Velka.

Globovnica teče 19 km skozi intenzivno kmetijsko območje in je večji del gradbeno močno preoblikovana (regulacija trapeznega profila), vključno z vsemi večjimi pritoki. Zaradi pogostih kmetijskih vzdrževalnih posegov (košnja brežin, uničevanje

Jezero Radehova od blizu (foto: I. Holy)

Kjer Globovnica priteče v jezero

Zahodna in južna brežina jezera kličeta po zasaditvi drevja.

Na vstopni točki bi oglasnemu koticu ribiške družine lahko dodali tudi osrednji informacijski objekt jezera.

drevesne zarasti, čiščenje melioracijskih jarkov, ...) ni prav nikakršnih možnosti za samoobnovo njenega slabega ekološkega stanja. Javno dostopnih podatkov o kakovosti vode potoka ni, sodim pa, da gre za njegovo preobremenjenost z onesnaževali kmetijskega izvora.

V programih in poročilih državnega imisijskega spremljanja kakovosti površinskih voda (jezer v Sloveniji) za obdobje od 2000 do 2018 zadrževalnika Radehova ni najti. Tako edini dostopni pisni vir še naprej ostaja diplomska naloga Tinke Markoli *Kvaliteta vode v akumulacijskih jezerih na reki Pesnici*, iz katere lahko povzamem povečano vsebnost fosfatov, nitratov in nitritov, prisotnost amonijaka, železa, ... Ker gre za meritve, ki jih je avtorica opravila leta 2012, sodim, da so novejši podatki pospešene antropogene eutrofikacije jezera še slabši in bi bilo priporočljivo, da ga Direkcija RS za vode vsaj občasno vključi v periodično spremljanje njegovega kemijskega in ekološkega stanja.

Ribe in ribištvo

Kot za večino slovenskih zadrževalnikov tudi za potok Globovnica in jezero Radehova ni dostopnih rezultatov ihtioloških ter astakoloških raziskav, ki bi dale celovit vpogled v pestrost njihovih vodnih organizmov. Potok in jezero sta neposredno povezana oziroma med njima ni višinske ali druge prepreke, ki bi preprečevala selitve rib, zaradi česar ju obravnavam kot eno vodno telo. Sestavo prisotnih rib in rakov tako povzemam po Ribiškem katastru (RK) za obdobje od 2000 do 2017 ter zapisih RD Pesnica–Lenart, kot sledi:

- krapovci (*Cyprinidae*): rdečeočka (*Rutilus rutilus*), klen (*Squalius cephalus*), beli amur (*Ctenopharyngodon idella*), rdečeperka (*Scardinius erythrophthalmus*), linj (*Tinca tinca*) – po zapisu v RK, ploščič (*Abramis brama*), androga (*Blicca bjoerkna*), zelenka (*Alburnus alburnus*), navadni koreselj (*Carassius carassius*) – po zapisu v RK, krap (*Cyprinus carpio*) – prisotna gojena oblika (*luskinar*, *veleluskinar*, *zrcalar*);

- somi (*Siluridae*): som (*Silurus glanis*);
- ščuke (*Esocidae*): ščuka (*Esox lucius*);
- lososi (*Salmonidae*): potočna postrv (*Salmo trutta m. fario*) – po rutinski kontroli nekaterih fizikalno-kemičnih parametrov vode sodim, da v jezeru ni prisotna;
 - pravi ostriži (*Percidae*): navadni ostriž (*Perca fluviatilis*), smuč (*Sander lucioperca*);
 - raki deseteronožci (*Astacidae*): vrste RK ne navaja;

Pestrost prisotnih rib je velika. Mi pa, glede na vrstni sestav povodja Pesnice, manjka kar nekaj vrst rib iz družine krapovcev in činkelj. Prav tako mi ni uspelo pridobiti verodostojnega podatka o rakih. Njihovo prisotnost navaja RK, ni pa zapisa, kateri vrsti pripadajo. Tako ostaja kar nekaj vprašanj, na katera bodo lahko odgovorile le ustrezne ihtiološke in astakološke raziskave tega vodnega telesa.

Jezero Radehova je sestavni del Spodnjedravskega ribiškega območja ▶

Radehovška ribiška flota

Jezero Radehova, v ospredju Cerkev sv. Marije Pomočnice (foto: I. Holy)

– Pesniškega ribiškega okoliša (Pesnica od izvira do mostu v Gočovi s pritoki) v skupni izmeri 137,72 ha. Ta je bil 14. januarja 2008 s koncesijsko pogodbo številka 3420-126/2008/1 za 30 let dodeljen v upravljanje RD Pesnica–Lenart. Nastanek RD sega v leto 1955, formalno pa je bila ustanovljena 9. oktobra 1958. Seveda pa ob pridobivanju ribolovne pravice za jezero Radehova in Gradiško (Trojiško) jezero ni šlo povsem gladko. Takratna Skupščina občine Lenart je 26. decembra 1968 s sklepom zavrnila zahtevek RD o dodelitvi obeh jezer v upravljanje z obrazložitvijo, da je ta

pravica v pristojnosti investitorjev pregrad. K sreči se RD s takšno odločitvijo ni strinjala in se je podala na sodno pot, po kateri ji je Vrhovno sodišče SR Slovenije 28. aprila 1970 s sodbo priznalo, da sta oba zadrževalnika sestavni del Pesniškega ribiškega okoliša. Danes RD v svojih vrstah združuje okoli 250 članov. Nekaj teh in ribiče turiste sem ob dvakratnem obisku Radehove povprašal o ribolovnem režimu in uspešnosti ribolova na jezeru. Prav vsi so se izrazili pohvalno, kar izkazuje dobro ribiško gospodarjenje z zadrževalnikom in zavedanje vodstva RD o pomembno-

sti razvoja ribolovnega turizma v tem prostoru.

Rekreacija, gostinstvo in turizem

Neposredno ob jezeru Radehova ni rekreacijskih, gostinskih in drugih (motečih) objektov. Je le cerkev sv. Marije Pomočnice, zgrajena leta 1893 in obnovljena leta 1983, ki daje temu jezerskemu ter podeželskemu okolju še očarljivejši in skrivnostnejši videz. Prav tako z vpogledom v prostorske akte in celostno prometno strategijo Občine Lenart, zbornik Lenart za jutri, Strategijo razvoja turizma na območju 22 občin Zgornjega Podravja od 2010 do 2020 in druge meni dosegljive pisne vire nisem nikjer zasledil vidnejših razvojnih zapisov za jezero. Omenja se ureditev učnih, naravoslovnih, kolesarskih in pohodniških poti, brez drugih »velikih« investicij v intenzivne vodne športe, kar daje slutiti, da so med odločevalci urejanja prostora prisotna hotenja zaščite tega ekološko ranljivega območja. V njihovih odločitvah jih podpiram. Smatram namreč, da je prihodnost jezera izključno v razvoju članskega in turističnega ribolova. Tudi ta sta namreč lahko gonilo razvoja spremljajočih dejavnosti turizma, bo pa gradnjo turistične infrastrukture (parkirišča, postajališče avtomobov, igrišča, prodajalne izdelkov domače obrti in pridelkov okoliškega kmetijstva, gostinsko ponudbo, ...), zaradi umirjanja vodnega prostora potrebno načrtovati na obrobju Lenarta in vasi Radehova ter pod pregrado zadrževalnika. Seveda pa to ne izključuje pobude Ministrstvu za okolje in prostor ter Občini Lenart, da z minimalnimi finančnimi sredstvi že danes naredita jezero prijaznejše občasnim ter stalnim obiskovalcem s/z:

- postavitevjo osrednjega (vstopnega) informacijskega objekta s prostorskim prikazom jezera in njegovimi osnovnimi geografskimi ter hidrotehničnimi podatki;
- postavitevjo predstavitevnih panojev prisotnih domorodnih prostoživečih živali (vključno z ribami in raki) in rastlin (makrofiti);
- ureditevjo okoli 2.200 m dolge krožne sprehajalne poti z najnujnejšo urbano opremo (klopi, koši za odpadke);
- zasaditevjo drevesne zavese vzdolž gole zahodne in južne brežine za osenčenje jezera, umirjanje vetrov in ublažitev motečega hrupa iz območja avtoceste.

Milan Štraus

Na avtorjevo željo prispevek ni lektoriran.

Več kot 375.000 ljudi želi zaščititi evropske reke

Po petih mesecih se je končal javni posvet Evropske komisije – državljani sporočajo: »Roke stran od Okvirne direktive o vodah!« V Bruslju v Belgiji je 375.386 ljudi v času enega največjih javnih posvetov v zgodovini Evropske unije pozvalo Evropsko komisijo, da ohrani močne zakone za zaščito in obnovo evropskih rek, jezer in mokrišč.

Kampanja *Protect Water* je pod vodstvom nevladnih organizacij navdušila številne državljane po vsej Evropi in širše, da se postavijo v bran evropskim rekam, jezerom in mokriščem ter zakonu, ki jih ščiti *Okvirna direktiva o vodah*, medtem ko Evropska komisija ocenjuje direktivo (t.i. fitness-check).

»375.386 državljanov je svojim vladam jasno in glasno sporočilo, da naj ne podcenjujejo Okvirne direktive o vodah – sedaj so na vrsti odločevalci, da zahteve vzamejo resno,« je dejala **Ester Asin**, direktorica WWF pisarne za evropske politike. »Glede na to, da je v Evropi kar 60 % voda v kritičnem stanju, je hitro ukrepanje držav članic več kot nujno. To uničevanje naj bi ustavili leta 2000, ko so podpisali to direktivo, a namesto tega so zadnjih 20 let le nemo stali ob strani. Pozivamo jih, da resno pristopijo k svojim obvezam, ne spreminjajo Direktive in upoštevajo mnenja državljanov,« je sklenila Ester Asin.

Kampanjo *Protect Water* so oktobra 2018 skupaj začeli WWF, *European Environmental Bureau*, *European Anglers Alliance*, *European Rivers Network in Wetlands*

Soča (foto: I. Holy)

0 Okvirni direktivi za vode (ODV)

- ODV je ena najbolj progresivnih evropskih okoljevarstvenih zakonodaj; terja varovanje, izboljšanje in obnovo naših rek, mokrišč, jezer in obalnih voda.

- V okviru ODV so se vlade držav članic EU zavezale k preprečitvi slabšanja stanja in doseganju dobrega statusa velike večine vseh vodnih teles do leta 2015 ter najkasneje do leta 2027.

- ODV je trenutno v standardnem procesu revizije imenovanja *fitness check*. Vsaka zakonodaja EU poteka skozi ta proces. T.i. *fitness check* vsebuje anazilo ustreznosti, učinkovitosti, skladnosti in EU dodano vrednost ODV (in njenih »hčerinskih« direktiv) ter Direktive o poplavah. Vsebuje še trajajoč posvet z zainteresiranimi skupinami in javni posvet.

0 WWF

WWF je ena največjih in najbolj spoštovanih neodvisnih organizacij za varstvo narave, ki s skoraj petimi milijoni privrženecv in globalnim omrežjem deluje v več kot sto državah. Poslanstvo WWF je ustaviti uničevanje Zemljinega naravnega okolja in graditi prihodnost, v kateri bi ljudje živeli v sožitju z naravo skozi ohranjanje svetovne biotske raznovrstnosti, zagotavljanje trajnostne uporabe obnovljivih naravnih virov in spodbujanje zmanjševanja onesnaževanja ter potratne porabe. Za več informacij od delu WWF v regiji obiščite: <http://adria.panda.org/sl/>.

International, združeni v koalicijo *Living Rivers Europe*. Kampanja je državljanom omogočila jasno izražanje svojega nestrinjanja s predlaganimi spremembami zakonodaje v času javnega posveta; podprlo jo je več kot 130 nevladnih organizacij, med drugim tudi *Greenpeace*, *BirdLife* in *Friends of the Earth*.

Uradne rezultate analize EU javnega posveta, ki se je končal 11. marca, pričakujemo jeseni 2019, končno odločitev o prihodnji zakonodaji pa v prvi polovici leta 2020. Koalicija *Living Rivers Europe* bo natančno spremljala dogajanje, da ne bo nastala sprememba Okvirne direktive

o vodah. Še naprej bo terjala, da države članice v celoti implementirajo direktivo in dosežejo dobro stanje voda najkasneje do leta 2027.

»Od Evropske komisije pričakujemo in zahtevamo, da ohrani cilje Okvirne direktive o vodah, da od članic zahteva popolno implementacijo in tako državljanom zagotovi kvalitetno prihodnost v zdravem okolju,« je zaključek javnega posveta komentiral **Leon Kebe iz WWF Adria**.

Katarina Mulec, WWF Adria
kmulec@wwfadria.org
+386 31 277 239

Tilapija

(*Oreochromis niloticus*)

Topla struga pri Čatežu je edina naravna voda v Evropi, kjer lahko lovite tilapije, ki so tujerodne, zelo invazivne vrste rib afriškega izvora, vodilne v svetovni akvakulturi. Ribolov je prav neverjeten, rib je mnogo in le redko se vam bo zgodila minuta brez prijema. Lahko jih lovite s plovcem, na dnu, vijačite ali muharite. Ste že poskusili? Obiščite Brežice in si privoščite!

Po biblijski zgodbi je Jezus Kristus nahranil pet tisoč ljudi s petimi hlebi kruha in dvema ribama. Za obe ribi znanstveniki domnevajo, da sta bili tilapiji (ribogojska šala s kančkom resnice).

Tilapija živi v tropskih in subtropskih vodah Afrike, Madagaskarja, Južne Amerike in Azije, sodi v družino pritlikavih ostrižnikov. Zaradi križanja v naravi in v ribogojnicah poznamo zelo različne oblike telesa in barvnih odtenkov teh rib. Tilapija živi tako v sladki kot tudi slani vodi, zaradi vzdržljivosti pa jo uspešno gojijo. Tilapija predstavlja 20 % vseh tako imenovanih belih rib, ki jih prodajo v Evropski uniji. Največ tilapij vzrejajo v Južni Ameriki in Aziji. V Združenih državah Amerike je tilapija najbolj priljubljena med vsemi gojenimi ribami in jih zadnja leta pojedjo več kot 215.000 ton. Temu je v veliki meri pripomogla kampanja, ki je tilapijo predstavljala kot zdravo in ekološko hrano v času, ko so v javnost prišla poročila o opustošenju svetovnih morij. Vendar nutricionisti¹ opozarjajo, da imajo tilapije v primerjavi z drugimi vrstami rib razmeroma malo zdravih omega 3 maščobnih kislin, ki so eden od glavnih razlogov, zaradi katerih zdravniki priporočajo pogosto uživanje rib. Losos ima namreč kar desetkrat več omega 3 maščobnih kislin kot tilapija. Po drugi strani pa nutricionisti opozarjajo tudi na pogosto zamočeno dejstvo, da tilapijino meso vsebuje tudi omega 6 maščobne kisline, ki pa nikakor niso

Tilapija

dobre za srce in ožilje. Tudi zdravemu človeku ne priporočajo uživanje tilapije več kot dvakrat na teden.

Tilapija je kot vrsta nadvse invazivna in se jo je zelo težko znebiti, če uide nadzoru in za svoj obstoj najde ugodne razmere. Resnica je, da je med vsemi ribami najbolj nezahtevna. Lahko živi v zelo onesnaženi vodi, celo v čistilnih napravah. Ravno zato se pri potrošnikih upravičeno pojavljajo dvomi o neoporečnosti njenega mesa. Strokovnjaki menijo, da je nujno nadzirati vzrejo te ribe, ribogojci pa bi morali za svojo

Topla struga je mrtvica Save pri Čatežu, ki jo napaja topla voda in je edina naravna voda v Evropi, v kateri uspeva tilapija.

vzrejo pridobiti certifikat, ki bi pričal o odgovorni vzreji. Od nadzora nad vzrejo in prodajo tilapij je odvisno, ali bo pohlep po dobičku pretehtal nad nevarnostjo, ki jo tilapija pomeni za številne ekosisteme. V nerazvitih državah se že srečujejo z

ekološkimi težavami, ki jih je povzročila ta invazivna riba. V nekaterih predelih je resno ogrozila tudi nilskega ostriza, ki prav tako velja za gospodarsko zelo pomembno ribo.

Po besedah ameriških strokovnjakov so največja težava ribogojnice na Kitajskem, nad katerimi je nadzor praktično nemogoč. Od tam prihaja zamrznjena riba v paketih z ogljikovim monoksidom, ki ji ohrani barvo, zaradi česar deluje bolj sveža, ko jo odtajajo v malo-prodajnih trgovinah. Kupci zato raje kupujejo cenejšo, na videz svežo ribo, kot pa dražjo, dejansko svežo. Dokler se na ribjem trgu ne bodo vzpostavili jasni standardi, bodo najcenejši tudi najuspešnejši. Vsi strokovnjaki pa so enotnega mnenja, da tilapije ne bo nič ustavilo na njenem pohodu na svetovnem trgu.

Tilapija je že v starosti pol leta spolno

Zdaj Toplo strugo prekriva invazivna vodna solata, razmnožil pa se je tudi južnoameriški toplovodni rdečekleščič rak.

Tilapija ni izbirična; lahko jo lovite s plovcem, na dnu, vijačite ali muharite.

zrela in se v tropih drsti vsakih 6 do 8 tednov. Samica na kilogram svoje telesne mase izleže približno 1.500 iker. Prehranjuje se predvsem z rastlinsko hrano in se najraje zadržuje v vodi s temperaturo od 20 °C do 30 °C. V dolžino zraste do 50 cm, tehta pa do 6 kg.

Mehko belo tilapijino meso z malo kostmi in nevsiljivega okusa je primerno za kuhanje, dušenje, pečenje in pripravo na žaru.

Tilapija je v tudi v akvaponskih² sistemih najpogosteje uporabljena riba, saj jo je mogoče zaradi njene nezahtevnosti povsem enostavno gojiti. Prenese dokaj gosto naselitev (do 40 odraslih primerkov na 1000 l vode). Njene potrebe so res zelo majhne; težko je v ribjem svetu najti sorodno ribo oziroma ribo, ki bi v samo 110 do 140 dneh zrasla do velikosti, primerne za prehrano. Ker pa je akvaponika gojenje

zelenjave in rib za samooskrbo s prehrano, je to riba št. 1 v tej panogi.

Temperatura vode v akvaponskih sistemih, ki so postavljeni na prostem, so v maju že tako visoke, da so primerne za naselitev tilapij. Žal pa je to toplovodna riba in v naših podnebnih razmerah na prostem ne bi preživela zime, saj pri temperaturi vode pod 10 °C že lahko pogine, vsekakor pa ne prenese temperature, ki pri nas pozimi. Optimalna temperatura je od 15 °C do 30 °C, zato je za akvaponska vzrejo na prostem primerna od konca aprila pa vse do konca oktobra. V tem času v osnovnem akvaponskem sistemu brez težav zraste od velikosti 4 do 6 cm do teže 450 g, kar je najprimernejša velikost za filetiranje in uporabo v prehranski nameni.

Vsekakor jo je v zaprtih in ogrevanih prostorih mogoče vzrejeti vse leto, a

do trikrat na dan in v eni rastni sezoni bodo ob optimalni prehrani dosegle težo do 500 g. Zaradi njene značilne požrešnosti je njen vpliv na zelenjavo v rastni gredi zelo pozitiven in lahko do 30 tilapij naselimo v gredo do 5 m², na kateri lahko gojimo tudi rastline, ki potrebujejo veliko hranilnih snovi, npr. paradižnik, paprika, jagode ...

V Sloveniji so tilapije poskušali gojiti v Vrtnariji Čatež. Poskuse so opustili, Topla struga zraven Term Čatež pa je zelo naseljena z njimi in so v petnajstih letih v zelo veliki meri izpodrinile vse domorodne vrste rib. Zdaj Toplo strugo – mrtvico Save, ki jo napaja topla voda, prekriva invazivna vodna solata (*Pistia sp.*), razmnožil pa se je tudi južnoameriški toplovodni rdečekleščič rak.

Stane Omerzu

Nudimo široko paleto umetnih muh in muharskih predvrvic. Izdelavo prilagodimo vašim posebnim željam.

Servisiramo ribiška kolesca in palice ter ribiške škornje.

Za popravila slednjih dajemo tudi enoletno jamstvo.

GSM: 040/225-516; e-naslov: ribistvo.mozina@gmail.com;

spletna stran: www.ribistvo-mozina.si

¹ Nutricionist je oseba, ki na področju prehrane deluje kot svetovalec, pozna pa tudi posledice, ki jih povzroča neustrezno izbrana prehrana.

² Akvaponika je kombinacija hidroponike (gojenje rastlin brez zemlje v raztopini, bogati s hranili) in akvakulture (gojenje vodnih organizmov). Vodni organizmi, npr. ribe, pri presnovi hrane tvorijo stranske produkte, ki se izločijo skozi škrge in iztrebke. Stranski produkti se v akvaponiki s pomočjo različnih bakterij pretvorijo v rastlinam koristna hranila, ki jih porabijo za svojo rast, tako tudi prečistijo vodo, ki se nato vrne k ribam. Krog se ponavlja ves čas.

Ribolov in njegov vpliv na ribe

Ribolov je že zelo dolgo sestavni del človekovih dejavnosti. Do nedavnega so ljudje lovili ribe predvsem zaradi zadovoljevanja potreb po hrani, v zdajšnjih časih pa je ribolov marsikje predvsem oblika preživljanja prostega časa v naravi, pri čemer je postala potreba po ribjem mesu drugotnega pomena. Zato ribiči velikokrat spustijo ribe nazaj v vodo, pri čemer je treba predvsem pri ribolovu na način ujemi in spusti upoštevati dejavnike, ki vplivajo na ribo, in posledice, ki jih prinašajo za nadaljnje življenje ribe.

Ravnanje z ribo, ulovljeno pri športnem ribolovu, je v različnih državah različno: odvisno je od družbenih norm, zakonodaje, etičnih meril, predvsem pa od vsakega posameznika – ribiča.

Dejavniki zdravja/dobrega počutja rib

V tem delu se bomo osredotočili na dejavnike, ki vplivajo na ribo med samim ribolovom. Določene zadeve so morda že splošno znane in za nas ribiče samoumevne, pa vendar menim, da je pomembno izpostaviti tovrstno problematiko, saj je v večini primerov nadaljnje življenje ribe odvisno prav od človeških dejavnikov, ribiči pa moramo narediti vse, da bo riba ob izpustu v vodo karseda nepoškodovana.

Dejavnike, ki vplivajo na ribo, lahko razdelimo na tiste, ki so odvisni od okolja (trdota vode, globina vode, temperatura okolja), in tiste, ki so odvisni od človeka (vrsta vabe, vrsta trnka in njegove lastnosti, trajanje utrujanja ribe, zadrževanje rib in ravnanje z ribami).

Temperatura okolja

Večina rib je poikilotermnih, kar pomeni, da je temperatura njihovega telesa odvisna od temperature okolice (vode).

Spremembe v temperaturi vode vplivajo na presnovo, funkcijo celic, aktivnost encimov, strukturo beljakovin in difuzijo. Toleranca v temperaturi vode je za vsako ribjo vrsto specifična, zato je to treba upoštevati pri obravnavi vsake vrste, populacije in lokacije. Predvsem je pomembna količina raztopljenega kisika v vodi, ki se z višanjem temperature manjša. Zato je pri izpuščenih ribah pri višjih temperaturah večja smrtnost in imajo večje fiziološke motnje kot ribe, izpuščene pri nižjih temperaturah.

Trdota vode

Trdota vode je koncentracija raztopljenih ionov, kot so npr. Ca^{2+} , Mg^{2+} , Na^+ , in lahko vpliva na stres ter umrljivost izpuščene ribe. Glede na poskuse na lososu (*Salmo salar*) in progastem brancinu (*Morone saxatilis*) je preživetje večje pri izpuščanju v trših ali slanih vodah. Razlog za to je večja prisotnost ionov in izboljšana sposobnost rib za uravnavanje osmoze.

Globina vode

Ko ribo zapnemo v večjih globinah in jo hitro potegnemo na površje, lahko zaradi zmanjšanja pritiska okolice nastanejo usodne poškodbe. Tovrstna sprememba lahko povzroči velike posledice za ribe, še posebno za tiste, pri katerih plavalni mehur ni neposredno povezan s prebavnim traktom. Posledice hitrega dviga iz globin na površje se kažejo v obliki napihnjene plavalnega mehur-

ja (slika 1), ki lahko počí ali se pomakne v ribji gobec, v pretrganju malih krvnih žil v trebušni mreni, ledvicah in hrbtni aorti, zunanjih krvavitvah, tvorbi plinastih mehurčkov v krvnem obtoku, srcu, škrgah in možganih ter poškodbah tkiva. Takšne poškodbe lahko nastanejo pri različnih vrstah sladkovodnih in morskih vrstah rib. Zaradi napihovanja plavalnega mehurja lahko nastanejo poškodbe notranjih organov, kar poveča možnosti za smrt. Napihnen plavalni mehur ribi onemogoča, da bi se vrnila v globlje predele, zato je lahko na vodni površini izpostavljena toplotnemu stresu, uplenitvi in drugim težavam, povezanimi s poskusi ribe, da bi se vrnila v svoje naravno okolje. Tvorba mehurčkov plina v krvnem obtoku lahko vodi do strjevanja krvi, lahko nastanejo krvni strdki, lahko se zmanjša krvni pretok v srce, ki vodi do srčnega popuščanja. ▶

Slika 1: Premik plavalnega mehurja skozi škrgni poklopec zaradi hitrega dviga ribe iz globine (vir: medmrežje 1)

Vrsta vabe

Izbira vabe lahko pomembno vpliva na stopnjo poškodbe ribe, ki je za ribo lahko tudi smrtna. Umetne vabe se v vodi po navadi stalno gibajo, kar ob prijemu poveča verjetnost takojšnjega zaseka ribe v gobec ali ustnice. Tako se zmanjša možnost globokega zape-njanja in zmanjša stopnja umrljivo-sti. Zape-njanje za gobec ali ustnice omogoča hitro odstranjevanje trnka in zelo majhne možnosti za poškodbe vitalnih organov in tkiv. Posledično lahko sklenemo, da uporaba umetnih

Slika 2: Konvencionalni trnek v obliki črke J in trnek ločnik (circle hook) (vir: medmrežje 2)

vab bistveno manj vpliva na smrtnost rib kot uporaba naravnih.

Opravljenе so bile številne raziskave glede vpliva vrste vabe na ribe. Pri vrstah *Lutjanus carponatus* in *Epinephelus quoyanus* so opravljali raziskave v povezavi s smrtnostjo pri uporabi umetnih vab (s trnki enojčki ali trojčki) in naravnih (trnki enojčki). Ugotovili so, da je smrtnost višja (5,1 %) pri uporabi naravnih vab, pri uporabi umetnih pa je znašala 0,4 %. Poškodbe so se nanašale predvsem na krvavenje in poškodbe tkiva. Pri raziskovanju vpliva vrste vabe na kratkovrate postrvi (*Oncorhynchus clarkii*) so ugotovili, da je bila smrtnost postrvi pri uporabi trnka s črvi od 40 do 58 %, pri uporabi umetnih vab pa od 11 do 24 %.

Če primerjamo voblerje in podobne vabe z umetnimi muhami, uporaba umetnih muh povzroči manjšo smrtnost v primerjavi z voblerji. Pri poskusih na šarenki (*Oncorhynchus mykiss*) so ugotovili, da so bile šarenke, ulovljene z načinom vijačenja, pogosteje poškodovane kot šarenke, ulovljene z načinom muharjenja.

Vrsta trnka in lastnosti

Vpliv trnka na ribo je lahko zelo različen; lahko je zanemarljiv (zasek v čeljusti ali ustnice) ali pa velik (poškodbe oči – slepota), tkiva, požiralnika, organov, škrg in krvavenje). Lokacija vboda je lahko

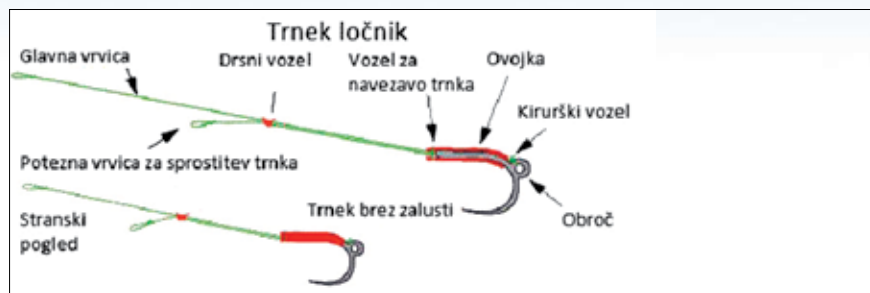
odločujoč, primaren dejavnik, ki vpliva na preživetje ribe. Posebno občutljivi so notranji organi, požiralnik in škрге. Globoko zape-njanje (za požiralnik ali škрге), ko nastanejo krvavitve, lahko vodi v visoko stopnjo smrtnosti (več kot 35 %), medtem ko je delež smrtnosti rib, zapetih za ustnice in čeljusti, manjši od 5 %, pogosto tudi manj kot 1 %.

Oblika trnka lahko pomembno vpliva na mesto zaseka ribe. Tako so trnki ločniki (circle hook), ki imajo konico ukrivljeno pravokotno glede na hrbtišče trnka, v primerjavi s konvencionalnimi v obliki črke J bistveno manj

različnih študij so, da trnki brez zalusti povzročajo manjše poškodbe, prav tako je pri uporabi trnkov brez zalusti umrljivost rib manjša. Razlike se lahko pojavijo pri različnih vrstah trnkov (enojčki, trojčki) in vrstah vab (umetne, naravne vabe). Zaradi večjega zadrževalnega časa na zraku pri uporabi trnkov z zalustjo nastanejo subletalne poškodbe in fiziološke motnje.

Trajanje utrujanja rib

Trajanje utrujanja ribe je odvisno predvsem od velikosti/teže ribe in opreme, ki jo uporablja ribič. Od trajanja

Slika 3: Trnek ločnik z obročkom (vir: <http://www.sheltonproducts.com/sheltonrelease.html>) (vir: medmrežje 3)

škodljivi (slika 2). Le redko se zgodi, da s takšnim trnkom zahnemo ribo drugje kot za rob čeljusti, zato se zelo zmanjša možnost poškodb notranjih organov.

Posebna vrsta trnka je ločnik z obročkom (slika 3), namenjen hitrejšemu in lažjemu izpuščanju ribe. To je trnek brez zalusti, ki ima poseben obroček, na katerem je navezan laks. Tako lahko ribič brez prijemanja ribe samo potegne vrstico in ribo osvobodi trnka. Pri poskusih s šarenko so ugotovili, da je bila smrtnost pri šarenkah, ulovljenih z običajnim trnkom ločnikom brez zalusti, štirikrat večja kot pri šarenkah, ujetih na ločnik z obročkom. Z uporabo slednjih se lahko zmanjšata smrtnost in poškodovanost rib.

Pri ribolovu lahko uporabljamo različne trnke, t. i. enojčke, dvojčke ali trojčke. Trnke enojčke riba praviloma pogoltno globlje kot trojčke in bodo ribo v takem primeru skoraj zagotovo zelo ranili ali celo povzročili njeno smrt. Na primeru progastega brancina so dokazali, da trnki trojčki povzročajo manjšo smrtnost kot trnki enojčki, ki ga riba lahko pogoltno celo tako globoko, da poškoduje njeno črevesje.

Trnke lahko delimo tudi glede na prisotnost zalusti. Zalust na trnku pripomore, da se riba težje sname s trnka, hkrati pa ob snemanju trnka povzroči trganje tkiva. Uporaba trnkov brez zalusti skrajša čas odstranjevanja trnka, saj ga je lažje odstraniti. Zaključki

utrujanja je odvisno tudi, kolikšen bo obseg motenj in poškodb ribe; pojavijo se lahko spremembe v vrednosti pH, povečanje vrednosti kortizola in mlečne kisline. Pojavi se stres, ki je večji ob daljšem utrujanju ribe. Pri tem se pojavlja tudi pomanjkanje kisika, zaradi izločanja mlečne kisline pa vse skupaj negativno vpliva na delovanje mišičnega sistema, tudi srca. Vse to vpliva na sposobnost prilagoditve rib na prvotno stanje (stanje pred ulovom), npr. sposobnost izogibanja plenilcem. Pogoste so motnje metabolizma (izločanje mlečne kisline, neravnovesje med kisljinami in bazami, poraba energije) in osmotske regulacije. Zaradi stresa se poveča škrgna površina in zmanjša prepustnost škrg, kar vodi do izgube ionov (npr. Ca⁺ in Cl⁻) ter absorpcije vode (sladkovodne ribe) in absorbiranja ionov (npr. Na⁺ in K⁺) ter izgube vode (morske ribe). Vsi naštetni dejavniki lahko vplivajo na povečano smrtnost. Z uporabo močnejše opreme in debelejših laksov se skrajša čas utrujanja ribe, kar pomeni, da je riba dejansko manj utrujena in je posledično manj možnosti negativnih učinkov stresa. Z uporabo takšne opreme lahko torej prispevamo k zmanjševanju stopnje smrtnosti rib.

Zadrževanje rib

Pred izpustitvijo lahko ribe zadržujemo zaradi različnih vzrokov in na različne načine, odvisno od zakonodaje in name-

na. Najpogostejši način za shranjevanje živih rib v Sloveniji so mreže čuvarice, ki jih uporabljajo za shranjevanje živih rib na ribiških tekmovanjih. Pri shranjevanju v mrežah čuvaricah riba sicer doživi stres, vendar so ob primerni kakovosti vode smrtnost in drugi negativni dejavniki zelo zmanjšani. Pomembni sta tudi velikost in sestava mreže. Čas, ki ga riba preživi zunaj vode na zraku, je lahko pomemben dejavnik, ki vpliva na smrtnost. Daljši kot je ta čas, večji je vpliv na biokemično stanje ribe. Tako se poveča koncentracija kortizola, mlečne kisline (stres), poruši pa se raz-

sebeno v primerih, ko so ribe še kako drugače poškodovane. Različne vrste rib so različno občutljive za izpostavljenost zraku.

Pri ravnanju z ribo je lahko podjemalka, kamor zajamemo ujeto ribo, v veliko pomoč ribičem. Tako lahko ribo lažje zajamemo in vrnemo v vodo. V koži povrhnjici nastaja plast sluzi, ki ščiti telo pred zunanjimi vplivi, kar zagotavljajo na primer proteaze, imunogloblin, lizocim itn. Pri rokovanju z ribo (prijemanje z rokami ali dotikanje s podjemalko) je velika verjetnost poškodb oziroma odstranitve sluzi,

Slika 4: Mreža lahko tudi negativno vpliva na kožo oz. sluz na koži. (Vir: medmrežje 4)

merje v izmenjavi plinov (zadrževanje ogljikovega dioksida in zmanjšanje vsebnosti kisika). Za pomanjkanje kisika so posebno občutljive manjše ribe. Kombinacija zadrževanja v mreži in nato še zadrževanja na zraku lahko povzroči še bolj škodljive posledice za zdravje ribe.

Ravnanje z ribo

Ravnanje z ribo je pomembno predvsem zaradi časa, potrebnega, da ribo osvobodimo trnka ali se z njo fotografiramo. Pri tem jo izpostavimo zraku, zato je zmožnost absorpcije kisika bistveno slabša, posledično pa se zelo zmanjša količina raztopljenega kisika v krvi. Kot posledica se pojavi povečana anaerobna presnova, ki se kaže v porabi anaerobnih hranil, izločanju mlečne kisline, motnjah v razmerju kislin in baz itn. Stopnja poškodb je sorazmerna s trajanjem izpostavljenosti zraku. Študije kažejo, da je izpostavljenost zraku lahko izjemno škodljiva, še po-

zaradi česar ribe postanejo dovzetnejše za bolezni. Zato je pomembno, da se ribe čim manj dotikamo oziroma to delamo le z mokrimi rokami.

Mreže so sestavljene iz različnih materialov, ki različno vplivajo na ribe: lahko poškodujejo ribje plavuti, kožo in vplivajo na smrtnost, verjetno zaradi samih lastnosti mreže, ki lahko deluje abrazivno (slika 4).

Pri rokovanju z ribo se sproščajo hormoni stresa, npr. kortizol, kar vpliva na delovanje imunskega sistema, zaradi česar so ribe dovzetnejše za bolezni in patogene organizme. Preživeli nosilci patogenih organizmov lahko postanejo prenašalci in tako okužijo še druge osebe v populaciji.

Dodatno lahko na zdravje ribe negativno vplivajo morebitno stiskanje ribe, odlaganje na neprimerne površine (npr. pesek, stiskanje ob oblačila), neprimerno odstranjevanje trnka (npr. trganje trnkov iz gobca), neprimerno spuščanje ribe (metanje v vodo) itn.

Zaključek

Dejavniki, ki vplivajo na stanje ribe, so v večji meri odvisni od ribiča, ki lahko vpliva, v kakšnem stanju bo spustil ulovljeno ribo. Žal samo dejstvo, da riba odplava, še ne pomeni, da bo preživela in da je v dobrem stanju. **Zato je na nas ribičih, da z ribo ravnamo spoštljivo, tudi tedaj, ko se odločimo, da ribo uplenimo.** Ne glede na to, da so nekateri dejavniki, predvsem tisti, ki so odvisni od človeka, že skoraj samoumevni, se mi zdi pomembno to problematiko izpostaviti in o njej govoriti. Prevečkrat namreč naletimo na prizore za vodo, ki ne sodijo v ribiško etiko ali celo kršijo predpise. Zato je treba ozaveščati predvsem mlade ribiče, na katerih svet stoji, in verjamem, da v zdajšnjem času ob obilici informacij, znanstvenih dognanjih in volji posameznikov to ne bi smela biti težava. Pogovoru, ali je primernejše ribo izpustiti ali upleniti, sem se namenoma izognil, saj je pri tem vprašanju treba upoštevati različne dejavnike. Nekateri izmed njih si lahko vsak posameznik predstavlja z drugačnega zornega kota, do česar ima pravico in prav je tako.

(Se nadaljuje.)

Jernej Košir, dipl. ekotehnol.
jernej.kosir@student.um.si

LITERATURA

Arlinghaus, R., Cooke, J. S., Lyman, J., Policansky, D., Schwab, A., Suski, C., Sutton, G. S., Thorstad, B. E. (2007). Understanding the complexity of catch and release in recreational fishing: An integrative synthesis of global knowledge from historical, ethical, social and biological perspectives. *Reviews in fisheries scenes*, 14, str. 76–167.

Reiss, P., Reiss, M., Reiss, J.: Catch and Release Fishing Effectiveness and Mortality. Medmrežje: <http://www.acuteangling.com/amazon-gamefish-science/research-conservation/conservation/catch-release-fishing-effectiveness-mortality.html#moreinfo> (7. 3. 2019).

Smolar-Žvanut, N., Blumauer, S. (2013). *Biološke obremenitve*. Ljubljana, Inštitut za vodo Republike Slovenije, 49 str.

Morrissey, M. B., Suski, C. D., Esseltine, K. R., Tufts, B. L. (2005). Incidence and physiological consequences of decompression in smallmouth bass (*Micropterus dolomieu*) after live-release angling tournaments. *Trans. Am. Fish. Soc.*, 134, str. 1038–1047.

VIRI SLIK

Medmrežje 1: <https://schmidtocean.org/cruise-log-post/uk-to-greenland-mesoplankton-imaging-with-the-video-plankton-recorder-vpr-ii-2/> (7. 3. 2019)

Medmrežje 2: <https://dnr.maryland.gov/fisheries/Pages/recreational/chfaqs.aspx> (7. 3. 2019)

Medmrežje 3: <http://www.sheltonproducts.com/sheltonrelease.html> (7. 3. 2019)

Medmrežje 4: [https://hr.wikipedia.org/wiki/Klen_\(riba\)](https://hr.wikipedia.org/wiki/Klen_(riba)) (8. 3. 2019)

Uspešna predstavitev Slovenije na salonu v Saint Etienne

Mednarodni salon umetnih muh in muharjenja SA.NA.M.A. v Saint Etienne v Franciji je eden vodilnih in najbolj cenjenih sejmov muharjenja ne le v Franciji, ampak v celotni Evropi. Njegov začetek sega v leto 1982, organizira pa ga Club de Pêche Sportive Forey – Velay iz Saint Etienne vsako drugo leto. Letošnji salon je bil že 21. po vrsti, potekal pa je 24. in 25. februarja na sejmišču v Saint Etienne.

Francija je za slovenski ribolovni turizem, predvsem muharjenje, ena najpomembnejših držav. Tam je blizu dva milijona ribičev, od tega 300.000 muharjev. Zato smo se že pred več kot 15 leti prvič odločili za predstavitev v Franciji, takrat še na mednarodnem sejmu ribolova v Parizu. Ker je sejem v Parizu začel izgubljati na pomenu, smo se odločili za sodelovanje na specializiranem sejmu muharjenja v Saint Etienne, kjer smo se salona prvič udeležili leta 2011. Salon se širi iz leta v leto. Letošnji je bil po številu razstavljalcev največji doslej. Na rekordnih 7.000 m² razstavne površine se je predstavilo 113 razstavljalcev iz Anglije, Avstrije, Belgije, Brazzilije, Češke, Francije, Irske, Islandije, Italije, Luksemburga, Nizozemske, Norveške, Poljske, Slovenije, Španije, Škotske, Švice in ZDA.

Sejem je v dveh dneh obiskalo skoraj 4.000 obiskovalcev iz Francije in tujine.

Letos smo se na salonu SA.NA.M.A. predstavili že četrtič. Skupaj smo nastopili Zavod za ribištvo Slovenije, Ribiška zveza Slovenije, Slovenska turistična organizacija, Turizem Ljubljana, Turi-

Razstavni prostor, na katerem smo predstavili Slovenjo kot pomemben muharski cilj, pa tudi kot deželo z bogato ponudbo kulinarike in vin.

zem Bohinj ter RD Bled, Bohinj in Idrija. Na sejmu smo predstavili muharjenje v Sloveniji prek brošure Muharjenje v Sloveniji, ki smo jo skupaj pripravili Slovenska turistična organizacija, Ribiška zveza Slovenije in Zavod za ribištvo Slovenije, še posebno pa muharjenje na vodah, s katerimi upravljajo Zavod za ribištvo Slovenije ter RD Bled, Bohinj in Idrija. Informacije o možnostih muharjenja v Sloveniji smo obiskovalcem osebno posredovali predstavniki Zavoda za ribištvo Slovenije, Ribiške zveze Slovenije in RD Bohinj. Poleg omenjenih promocijskih gradiv smo obiskovalcem ponudili tudi širšo informacijo o Sloveniji kot zanimivem turističnem cilju, posebej še turistično ponudbo Bohinja in Ljubljane. Vse predstavitevno gradivo smo imeli v francoščini.

Pomemben del turistične ponudbe Slovenije je tudi bogata ponudba kulinarike in vin. Zato smo na razstavnem paviljonu pripravili za obiskovalce tudi pokušnjo pršuta, sira in slovenskih vin iz Goriških brd (Klet Dobrovo).

Pri organizaciji našega nastopa nam je tako kot vsa prejšnja leta zelo veliko pomagala častna konzulka Slovenije v Saint Etienneu dr. Tatjana Dumas -

Rodica. V njeni organizaciji so naš razstavni paviljon obiskali tudi številni pomembni gostje. V času sejma smo imeli veliko osebnih stikov z vsemi najpomembnejšimi francoskimi agencijami, ki organizirajo muharjenje po vsem svetu. Srečali smo se tudi s pomembnimi pisci francoskih muharskih revij. Načrtujemo, da bi letos skupaj z STO organizirali obisk dveh francoskih novinarjev, ki bosta pripravila članek o muharjenju na naših vodah.

Sodelovanje na sejmih v Franciji je za gotovo eden od glavnih razlogov za veliko povečanje obiska francoskih muharjev v Sloveniji, ki ga beležimo v zadnjih desetih letih. Prav francoski muharji so med našimi najpomembnejšimi tujimi gosti.

Tudi letos je bilo veliko zanimanje obiskovalcev za muharjenje na slovenskih vodah. Številni obiskovalci, med katerimi je bilo veliko žensk in mladine, so se zanimali tudi za turistični obisk Slovenije in Ljubljane.

Tudi letošnji nastop je v celoti upravičil naša pričakovanja in v letošnji muharski sezoni lahko v Sloveniji pričakujemo veliko francoskih muharjev.

Borut Jerše

Država partnerica

Organizatorji tradicionalno vsako leto povabijo eno zanimivo muharsko državo, da se na sejmu predstavi kot država partnerica, ki ima posebno, osrednje mesto na sejmu. To je velika čast, saj vabijo le države, ki so za muharje najzanimivejše. Pred dvema letoma je ta čast pripadla Irski, letos pa se je kot država partnerica predstavila Islandija. Slovenija je bila država partnerica leta 2011.

Letos se je kot država partnerica predstavila Islandija.

RIBIŠKI INFORMATOR

2 – 2019

R I B I Š K A Z V E Z A S L O V E N I J E

Obvestilo glede izvajanja ribiških tekmovanj

V zadnjem mesecu se pojavlja veliko vprašanj glede izvajanja ribiških tekmovanj, predvsem od članov različnih društev (upokojenci, invalidi ipd.) ali ribiških klubov. Ribiška inšpekcija namreč poostreno nadzoruje celovito izvedbo ribiških tekmovanj. Inšpektorji na terenu preverjajo, če so ribiči na ribiških tekmovanjih dejansko registrirani kot tekmovalci (tekmovalna izkaznica z veljavno nalepko) in če so tako upravičeni do koriščenja mreže za shranjevanje rib, t.i. *čvarice*. UO RZS je zato sprejel spremembe Pravilnika o tekmovanjih v sladkovodnem športnem ribolovu (objavljen v Informatorju glasila, št. 3/2019). Glavni vsebinski poudarki sprememb so:

1. Določila Pravilnika je treba spoštovati tudi na ribiških tekmah, ki jih organizirajo

ribiške družine za svoje člane ali člane drugih ribiških družin oziroma na tekmah, ki ne štejejo za državno prvenstvo. To pomeni, da je treba tudi tovrstna tekmovanja načrtovati v letnem programu ribiškega upravljanja in s sprejemom letnega koledarja ter jih v predpisanem roku prijaviti ribiški inšpekciji.

2. Tekmovalna sezona traja od 1. januarja do 31. decembra.
3. Ribiško tekmo na ravni ribiške družine vodita le delegat in glavni sodnik, ki pa opravljata tudi naloge sektorskega in startnega sodnika. Ribiška tekma lahko poteka le na uradno priznanih tekmovalnih trasah, vpisanih v RGN.
4. Tekmujejo lahko samo registrirani tekmovalci. To je pogoj, ki je bil predpisan že doslej, zato je UO RZS odbora določil

registracijsko takso v višini 5 evrov. Plačilo dobijo le tekmovalci, ki v tekmovalni disciplini še niso registrirani in ne tekmujejo v sistemu državnih prvenstev.

Organizacija vseh drugih »ribiških tekem« oziroma družabnih srečanj, ki vsebujejo tudi tekmovalne elemente, lahko poteka le v skladu s predpisanim ribolovnim režimom. Ribolov je torej dovoljen z veljavno ribolovno dovolilnico in brez uporabe mrež za shranjevanje rib. Drugačno ravnanje je lahko odgovornost za prekršek tako ribiške družine kot njene odgovorne osebe. Prav tako glede na veljavne predpise niso dovoljene ribiške tekme na tistih vodah, ki niso registrirane kot tekmovalna trasa (npr. komercialni ribniki).

Nova določila v Pravilih o tekmovanju

V tekmovalnem letu 2019 začnejo veljati nekatera nova določila v Pravilih, in sicer:

Disciplina lov rib s plovcem (LRP)

1. Dosedanja kategorija veteranov sicer ostaja enotna tekmovalna disciplina, vendar z dvema starostnima kategorijama:
 - *master*, ki jo sestavljajo člani, stari nad 55 let do 65 leta in
 - *veterani*, ki jo sestavljajo člani, stari nad 65 let.
- Ekipo lahko tvorijo tekmovalci iz obeh kategorij, starostne kategorije pa se upoštevajo pri individualnipošamezni razvrstitvi. Državni reprezentanci omenjenih kategorij se izbereta tako, da se upoštevajo starostne omejitve iz pravil FIPS e.d.
2. Ekipa, ki tekmuje v B-ligi in ki med letom izstopi iz tekmovanja, nima pravice udeležbe na kvalifikacijah za vstop v B-ligo.
3. V članski in ženski ligi posameznikov je uvedena novost, da tekmovalci ali tekmovalka, ki iz neupravičenih razlogov ne

tekmuje na vsaj polovici od predvidenih tekem, v prihodnjem tekmovalnem letu ne more nastopati v tej ligi.

4. Pravila uvajajo drugi zvočni signal (eno uro po prvem), in sicer znak za pregled hrane vab. Drugi znaki ostanejo enaki – za krmljenje, začetek tekme, pet minut pred koncem in konec tekme.
5. Pravila omejujejo količine nekaterih živih vab, in sicer na cele deževnike na pol litra in verdevasa na največ četrt litra.
6. Dovoljena je uporaba majhnega krmilnika na koncu ribolovne palice.
7. Novost je dovoljena uporaba obeh rok le pri pripravi hrane, ki jo bo tekmovalci ob dohranjevanju dal v krmilno posodico na konici palice (»pull cap«) in na tak način strel hrano v vodo.
8. Še vedno pa velja določilo, da lahko izvajalka tekme omeji količino hrane in vab vse do najmanjše še dovoljene količine.
9. Te spremembe bodo objavljene v čisto pisu Pravil, sprejel pa jih je UO na redni seji 6. decembra 2018.

Disciplina lov krapov z obtežilnikom (LKO)

1. Razdelitev tekmovalnega sektorja v dva dela in način postavljanja tekmovalnih boksov v primerih, ko so tekmovalna mesta na obeh bregovih.
2. Prepoved izpostavljanja tekmovalcem nevarnosti zaradi postavitve boksov in njihova pravilna označitev.
3. Celovita sprememba točkovanja ulovov in izračuna rezultatov (točkovanje po sektorjih, točkovanje v primeru neparnega števila ekip, izračun rezultata tekme) v sektorjih z opisanimi primeri.

III. Disciplina lov rib z umetno muho

1. Tekmovalci, ki v tekočem tekmovalnem letu iz neupravičenega razloga ne sodeluje na več kot polovici izvedenih tekmah posamezne kategorije državne lige, v naslednji sezoni nima pravice do registracije oziroma tekmovanja v tisti kategoriji državne lige, v kateri je bil neupravičeno odsoten.

Na podlagi 27. člena Pravilnika o tekmovanjih v sladkovodnem športnem ribolovu z dne 8. 12. 2009 je UO RZS na seji dne 6.12.2018 sprejel dopolnjena

PRAVILA o tekmovanjih v lovu rib s plovcem

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

(vrste tekmovanj v disciplini LRP)

Državna prvenstva v lovu rib s plovcem so:

- tekmovanja za vse kategorije na ravni ribiških območij, ki jih za potrebe izvedbe državnega prvenstva v lovu rib s plovcem (v nadaljevanju: LRP) oblikuje upravni odbor RZS (v nadaljevanju: UO RZS) in praviloma obsegajo območja zvez ribiških družin,
- kvalifikacijska tekmovanja za vstop v državno B ligo,
- tekmovanja v državni B ligi - člani,
- tekmovanja v državni A ligi - člani,
- kvalifikacijski tekmi za nastop na državnem prvenstvu posameznikov,
- državno prvenstvo posameznikov,
- tekmovanja na ravni države za članice,
- tekmovanja na ravni države za U-15 in U-20, tekme na ravni ZRD oziroma ribiških območij in državno prvenstvo,
- izbirne tekme za uvrstitve v državne reprezentance vključno z invalidi,
- tekmi za Pokal Slovenije za člane in članice (ekipno),
- tekmovanje master in
- tekmovanja veterani

Ribiška zveza Slovenije (v nadaljevanju: RZS) lahko organizira tudi druga državna prvenstva, ki so v programu Mednarodne federacije za športni ribolov v sladkih vodah (v nadaljevanju: FIPS-e.d.).

II. KATEGORIJE TEKMOVALK IN TEKMOVALCEV

2. člen

(kategorije tekmovalk in tekmovalcev)

Tekmovalci tekmujejo celo tekmovalno sezono v starostnih kategorijah po doseženi starosti na dan 31. decembra, in sicer:

- kategorija U 15 (v nadaljevanju

- U-15), ki jo sestavljajo otroci obeh spolov v starosti od 7. do 15. leta,
- kategorija U 20 (v nadaljevanju U-20), ki jo sestavljajo mladi obeh spolov v starosti od 15. do 20. leta,
- kategorija U 25 (v nadaljevanju U-25), ki jo sestavljajo mlajši člani v starosti od 20. do 25. leta,
- kategorija člani, ki jo sestavljajo člani starosti nad 20 let,
- kategorija članice, ki jo sestavljajo članice starosti nad 16 let,
- kategorija *master*, ki jo sestavljajo člani stari nad 55 let do 65 leta in
- kategorija veterani, ki jo sestavljajo člani stari nad 65 let

Tekmovalec sme nastopati v starostni kategoriji, ki je za eno stopnjo višja od kategorije v katero sodi po starosti. Izjemo predstavljajo tekmovalci U-20, ki lahko tekmujejo tudi v članski konkurenci.

Največ en tekmovalec iz posamezne ekipe sme imeti dvojno registracijo in lahko tekmuje za dve ekipi v isti tekmovalni sezoni, vendar ne na isti ravni tekmovanj.

Ekipe, ki tekmujejo v konkurenci starejših ribičev (*master* in veterani) so lahko sestavljene iz tekmovalcev obeh kategorij

III. TEKMOVANJA NA RAVNI RIBIŠKIH OBMOČIJ

3. člen

(območna tekmovanja)

Na ravni ribiških območij tekmujejo ekipe ribiških družin (v nadaljevanju: RD) po ligaškem sistemu s ciljem, da se zmagovalna ekipa uvrsti v kvalifikacijsko tekmovanje za vstop v državno B ligo. Vsako ribiško območje organizira najmanj tri tekme. Ekipo RD sestavlja pet tekmovalcev in ena rezerva.

IV KVALIFIKACIJE ZA VSTOP V B LIGO

4. člen

(kvalifikacija za B ligo)

V kvalifikacijah za sodelovanje v B ligi se izvedeta največ dve tekmi.

Pravico nastopa v kvalifikacijah za B ligo ima samo najboljša ekipa posamezne območne lige ter zadnjeuvrščeni ekipi, ki sta izpadli iz državne B lige v preteklem tekmovalnem letu.

Prvi dve uvrščeni ekipi iz kvalifikacij se uvrstita v državno B ligo.

V. DRŽAVNA B LIGA

5. člen

(tekmovanje v B ligi)

Državna B liga šteje 12 ekip. V njej se izvede najmanj šest in ne več kot deset tekem, kar določi TP v letnem tekmovalnem koledarju, ki ga potrdi UO RZS. Ekipo, ki sodeluje v državni B ligi, sestavlja pet tekmovalcev in ena rezerva.

Ekipa, ki tekmuje v državni B ligi, ne more sodelovati na tekmah na ravni ribiških območij.

Prvi dve uvrščeni ekipi se uvrstita v državno A ligo. Zadnji dve uvrščeni ekipi izpadeta iz državne B lige.

Za ekipno uvrstitev štejejo rezultati vseh tekem, v konkurenci posameznikov se črtata dva najslabša rezultata.

Ekipa, ki med letom izstopi iz tekmovanja, nima pravice udeležbe na kvalifikacijah.

Na tekmah za Donavsko-jadranski pokal ima pravico zastopati Slovenijo zmagovalna ekipa v B v preteklem letu.

VI. DRŽAVNA A LIGA

6. člen

(tekmovanje v A ligi)

Državna A liga šteje 12 ekip. V njej se izvede najmanj šest in ne več kot deset tekem, kar določi TP v letnem tekmovalnem koledarju, ki ga potrdi UO RZS.

Ekipo državne A lige sestavlja pet tekmovalcev in ena rezerva.

Zmagovalna ekipa državne A lige je ekipni državni prvak in zastopa Slovenijo na ekipnem svetovnem prvenstvu, drugo uvrščena ekipa

državne A lige lahko zastopa Slovenijo na evropskem prvenstvu, če ne nastopa B reprezentanca..

Zadnji dve ekipi izpadeta iz državne A lige in nadaljujeta tekmovanje v državni B ligi. Ekipa, ki tekmuje v državni A ligi, ne more sodelovati na tekmah v državni B ligi ali na tekmah na ravni ribiških območij.

Za ekipno uvrstitev štejejo rezultati vseh tekem, v konkurenci posameznikov se črtata dva najslabša rezultata.

Na tekmah za Donavsko-jadranski pokal ima pravico zastopati Slovenijo naslednja ekipa v A ligi, ki ni udeležena na svetovno klubsko ali evropsko prvenstvo.

VII. KVALIFIKACIJE ZA DRŽAVNO PRVENSTVO POSAMEZNIKOV

7. člen

(državno prvenstvo posameznikov in kvalifikacije)

Če je za državno prvenstvo posameznikov (v nadaljevanju: DPP) prijavljeno več kot 60 tekmovalcev, se izvedeta dve kvalifikacijski tekmi, v soboto in naslednji dan v nedeljo (v nadaljevanju: vikend sistem), med tekmovalci, ki bi se v ligo želeli uvrstiti brez predhodno doseženih tekmovalnih rezultatov.

VIII. DRŽAVNO PRVENSTVO POSAMEZNIKOV

8. člen

(prvenstvo posameznikov)

Na DPP tekmujejo samo člani in sicer maksimalno 60 tekmovalcev. V tekmovalni sezoni se izvede najmanj šest in ne več kot deset tekem, kar določi TP v letnem tekmovalnem koledarju, ki ga potrdi UO RZS.

Pravico nastopa na DPP izgubi toliko tekmovalcev, kot si jo pridobi po teh pravilih. Na DPP se neposredno lahko uvrstijo:

- prvih deset posameznikov iz A lige,
- prvih pet posameznikov iz B lige in
- 30 uvrščenih v DPP ligi preteklo tekmovalno sezono in – tekmovalci, ki so se prijavili za to tekmovanje do skupnega števila največ 60. Tekmovanje za prvenstvo poteka v petih sektorjih in sicer tako, da je lahko v

enem sektorju največ 12 tekmovalcev. Pred prvo tekmo v sezoni, se na osnovi prijav in uvrstitev, določi število tekmovalcev v sektorjih. To število je osnova za pribitek ene točke v primeru neudeležbe na tekmah. V kolikor ima en sektor enega tekmovalca več (skupno število ni deljivo s pet), je to višje število osnova za vse nadaljnje izračune. Zmagovalec DPP je tekmovalec ki je dosegel v tekmovalni sezoni najmanj točk sektorskih uvrstitev. V končni rezultat ne štejeta dve najslabši uvrstitvi.

Tekmovalec, ki v ligi posameznikov iz neopravičenih razlogov ne odtekmuje vsaj polovice od predvidenih tekem, v prihodnjem tekmovalnem letu ne more nastopati v tej ligi.

IX. DRŽAVNO PRVENSTVO ČLANIC

9. člen

(prvenstvo članic)

Članice tekmujejo po ligaškem ekipnem sistemu tekmovalnj. Ekipo sestavljajo tri tekmovalke in ena rezerva.

Ekipni del tekmovalnj se izvede, če je registriranih najmanj pet ekip. V tekmovalni sezoni se izvede najmanj šest in ne več kot deset tekem, kar določi TP v letnem tekmovalnem koledarju, ki ga potrdi UO RZS.

Pri članicah smejo tekmovali tudi posameznice. V konkurenci posameznice sme nastopiti tudi rezervna tekmovalka ekipe ribiške družine, ki jo je prijavila v registracijskem postopku.

Za ekipno uvrstitev štejejo vsi rezultati, v konkurenci posameznice pa se odštejeta dve najslabši uvrstitvi.

Zmagovalna ekipa postane državni prvak, ki je v skupni razvrstitvi dosegla najnižji seštevek števila točk. Državna prvakinja med posameznicami postane članica, ki je v skupni uvrstitvi dosegla najmanjše število točk sektorskih uvrstitev.

Za sestavo državne reprezentance ima na dodatnih izbirnih tekmah pravico sodelovati deset prvo uvrščenih tekmovalk iz ekipnega tekmovalnj, v primeru, da ekipnega tekmovalnj ni, pa deset prvouvrščenih posameznic.

V primeru, da se v kategoriji članic prijavi več kot 20 ekip, TP izvede kvalifikacijski tekmi.

Če za ekipni del tekmovalnj ni registriranih pet ali več ekip, se prvenstvo izvede kot prvenstvo posameznic. V tekmovalni sezoni se izvede najmanj šest in ne več kot deset tekem, kar določi TP v letnem tekmovalnem koledarju, ki ga potrdi UO RZS. Državna prvakinja postane tekmovalka, ki je dosegla v tekmovalni sezoni najmanj točk sektorskih uvrstitev. V končni rezultat ne štejeta dve najslabši uvrstitvi.

Če poteka tekmovalnj kot tekmovalnj posameznic, tekmovalka, ki v ligi posameznic iz neopravičenih razlogov ne odtekmuje vsaj polovice od predvidenih tekem, v prihodnjem tekmovalnem letu ne more nastopati v tej ligi.

X. TEKMOVANJE MLADIH

10. člen

(prvenstvo mladih U-14)

Mladi tekmovalci dečki in deklice v kategoriji U-15 tekmujejo na ravni ribiškega območja skupaj. Prvih pet uvrščenih tekmovalcev (oz. tekmovalk) in ena rezerva

iz posameznega območja sestavlja reprezentanco območja za tekmah na državnem prvenstvu mladih RZS.

Državno prvenstvo poteka v dveh tekmah po vikend sistemu. Seštevku obeh tekem šteje za končno uvrstitev, tako za ekipno uvrstitev, kakor za posamično razvrstitev. V kolikor je prijavljenih pet in več ekip se razglasijo ekipni zmagovalci, v nasprotnem primeru pa samo posamezniki. Državno prvenstvo je odprto in se lahko prijavijo nanj tudi posamezni tekmovalci.

Tekmovalci v kategoriji U-15 lahko tekmujejo tudi ligi v posameznikov, če je prijavljeno najmanj 15 tekmovalcev.

Zmagovalec v tej ligi je državni prvak lige posameznikov.

Prvih deset najbolje uvrščenih tekmovalcev ima pravico nastopa na izbirnih tekmah za državno reprezentanco, če se ta udeleži mednarodnega tekmovalnj. TP določi sistem tekmovalnj glede na možne načine izvedbe državnega prvenstva.

Prvo uvrščena ekipa in prvo uvrščeni posameznik z državnega prvenstva, sta državna prvaka.

11. člen

(prvenstvo mladih U-20)

Tekmovalci fantje in dekleta v kategoriji U-20 tekmujejo na ravni

ribiškega območja skupaj. Prvih pet uvrščenih tekmovalcev (oz. tekmovalk) in ena rezerva iz posameznega območja sestavlja reprezentanco območja za tekmi na državnem prvenstvu mladih.

Državno prvenstvo poteka v dveh tekmah po vikend sistemu. Seštevku obeh tekem šteje za končno uvrstitev, tako za ekipno uvrstitev, kakor za posamično razvrstitev. V kolikor je prijavljenih pet in več ekip se razglasijo ekipni zmagovalci, v nasprotnem primeru pa samo posamezniki.

Državno prvenstvo je odprto in se lahko prijavijo nanj tudi posamezni tekmovalci.

Tekmovalci v kategoriji U-20 lahko tekmujejo tudi ligi v posameznikov, če je prijavljenih najmanj 15 tekmovalcev te kategorije.

Zmagovalec v tej ligi je državni prvak lige posameznikov.

Prvih deset najbolje uvrščenih tekmovalcev ima pravico nastopa na izbirnih tekmah za državno reprezentanco, če se ta udeleži mednarodnega tekmovanja. TP določi sistem tekmovanja glede na možne načine izvedbe državnega prvenstva.

Prvo uvrščena ekipa in prvo uvrščeni posameznik z državnega prvenstva, sta državna prvaka.

XI. TEKMOVANJE MLAJŠIH ČLANOV

12. člen

(prvenstvo mlajših članov)

Tekmovalci v starostni kategoriji mlajši člani U-25, ki tekmujejo kot člani v članskih ekipah v katerihkoli ligaških sistemih se povabi na tekmi za državnega prvaka v tej kategoriji.

Državno prvenstvo poteka v dveh tekmah, po vikend sistemu. Seštevku obeh tekem šteje za končno posamično uvrstitev.

Tekmovalci v kategoriji U-25 smejo tekmovali tudi v ligi posameznikov te kategorije, če je prijavljeno zadostno število tekmovalcev za izvedbo lige. Zmagovalec v tej ligi je državni prvak lige posameznikov

Prvih deset najbolje uvrščenih tekmovalcev ima pravico nastopa na izbirnih tekmah za državno reprezentanco, če se ta udeleži mednarodnega tekmovanja. TP določi sistem tekmovanja glede na

možne načine izvedbe državnega prvenstva.

XII. TEKMOVANJE VETERANOV

13. člen

(prvenstvo veteranov)

V državnem prvenstvu veteranov in *master* se tekmuje za ekipno uvrstitev in uvrstitev posameznika. V tekmovalni sezoni se izvede najmanj štiri in ne več kot šest tekem, kar določi TP v letnem tekmovalnem koledarju, ki ga potrди UO RZS.

Ekipo, sestavljajo štirje tekmovalci in ena rezerva. Tekmovalno ekipo lahko izjemoma sestavljajo tekmovalci iz različnih RD, v nazivu ekipe se odločijo za katero RD tekmujejo. Tekmovalci, ki tekmujejo v tej kategoriji v lahko tekmujejo v drugih ligah LRP.

Pred prvo tekmo v sezoni, se na osnovi prijav, določi število tekmovalcev v sektorjih. To število je osnova za pribitek ene točke v primeru neudeležbe na tekmi. Za ekipno uvrstitev štejejo rezultati vseh tekem, za uvrstitev posameznika pa se črta najslabši rezultat.

Državni reprezentanci teh kategorij se izbere tako, da se upoštevajo starostne omejitve iz pravil FIPS e.d.

XIII. POKALNA TEKMOVANJA

14. člen

(pokalno tekmovanje)

Tekmovanje za pokal Slovenije se izvede v kategoriji članov in članic, po vikend sistemu.

Pravico sodelovanja na pokalnem tekmovanju imajo vse registrirane ekipe članic RZS. Ekipa članov šteje pet tekmovalcev, ekipa članic pa tri tekmovalke. Vsaka ekipa ima lahko rezervnega tekmovalca oz. tekmovalko. Tekmovanje se izvede, če je prijavljeno dovolj ekip. O izvedbi pokalnega prvenstva odloča TP.

XIV. IZBIRNE TEKME ZA UVRSITITVE V DRŽAVNE REPREZENTANCE

15. člen

(sestavlanje moških reprezentanc)

Prvih štirinajst uvrščenih tekmovalcev iz skupnega točkovanja (DPP, A liga, B liga) sestavljajo širši izbor za A in

B reprezentanco. Reprezentante izbereta in določita sestavo reprezentanc vodi reprezentanc. Prvi izbor opravi vodja reprezentance, ki tekmuje na višjem mednarodnem tekmovanju.

TP po potrebi izvede izbirni tekmi za reprezentanco mlajših članov U - 25.

Reprezentanco veteranov, v skladu z določili Pravilnika FIPS-e.d., izbere med prvih deset uvrščenih iz lige vodja reprezentance.

Reprezentance se izberejo in določijo, če UO RZS potrди udeležbo teh reprezentanc na mednarodnih tekmovanjih.

16. člen

(izbirni tekmi članic)

Izbirnih tekem se lahko udeleži prvih deset najbolje uvrščenih posameznik iz tekmovalnega sistema članic. Izbirni tekmi začenejo s številom točk, ki so jih osvojile v tekmovalnem sistemu članic. Število tekem in način ribolova na izbirnih tekmah določi TP.

Reprezentanco sestavlja prvih šest tekmovalk z izbirnih tekem.

17. člen

(izbirni tekmi mladih)

Prvih dvajset tekmovalcev iz državnih prvenstev (v nadaljevanju DP) v kategorijah U 15 in iz U-20 se udeleži dveh dodatnih izbirnih tekem za sestavo reprezentance. Izbirni tekmi začenejo tekmovalci s točkami osvojenimi na DP. Prvo uvrščeni začne z eno negativno točko, deseto uvrščeni pa z 10 negativnimi točkami.

Izbirni tekmi organizira TP samo v primeru, če se bo reprezentanca udeležila SP. Prvih 5 najvišje uvrščenih tekmovalcev z izbirnih tekem sestavlja reprezentanco mladih.

V primeru, da je reprezentanca sestavljena iz tekmovalcev kategorij U-20 in U-25, reprezentanco sestavljajo prvi trije uvrščeni iz izbirne tekme kategorije U 25 in prva dva iz izbirne tekme kategorije U 20.

XV. TEKMOVALNE TRASE

18. člen

(lociranje tekem v LRP)

Tekme se organizirajo:

- na tekočih vodah z umirjenim tokom,
- na jezerih in ribnikih.

Globina vode mora biti čim bolj enakomerna. Merjeno šest metrov od brega mora biti globina vode najmanj en meter.

Na tekmovalni trasi je prepovedan ribolov 18 ur pred tekmo, razen če drugače določi TP.

19. člen

(število tekmovalnih sektorjev)

Tekmovalci tekmujejo v neprekinjeni vrsti. Tekmovalno progo se razdeli v toliko sektorjev, kot je tekmovalcev v ekipi. Sektorji morajo biti vidno označeni in so lahko ločeni med seboj.

20. člen

(označba tekmovalnih mest)

Tekmovalna mesta morajo biti označena s startnimi številkami in očiščena na bregu, v vodi in nad vodo. Startne številke si sledijo v smeri proti vodnemu toku na ribnikih pa v obratni smeri gibanja urinega kazalca.

21. člen

(razpored tekmovalnih mest)

Tekmovalna mesta morajo biti široka najmanj 10 m na tekoči vodi.

Tekmovalna mesta na stoječi vodi morajo meriti najmanj 9 m.

22. člen

(vmesni prostor)

Tekmovalci morajo biti ločeni od gledalcev z ograjo ali vrstico tako, da so gledalci oddaljeni od tekmovalca najmanj 8 m. V vmesni prostor smeta vstopati samo sektorski sodnik in vodja ekipe. Vodja ekipe sme vstopati tudi v prostor svojega tekmovalca. V ta prostor, vse dokler ni stehant ulov, ne sme razen vodje ekipe, vstopiti nihče.

XVI. ŽREBANJE TEKMOVALNIH MEST

23. člen

(postopek žrebanja)

Vodje ekip morajo pred začetkom žrebanja podati pisne prijave in tekmovalne izkaznice, po potrebi pa tudi osebne dokumente, da lahko delegat preveri registracijo in identiteto tekmovalcev.

Če so na tekmovanju prijavljeni tudi posamezniki oziroma posameznice, glavni sodnik izžreba najprej tekmovalce v skupine, ki naprej žrebajo kot ekipa. Nato vodje ekip

izžrebajo vrstni red žrebanja po prispelih prijavih. Glavni sodnik nato opravi žrebanje sektorjev.

Pred žrebanjem delegat preveri, katera ekipa je na prejšnjih tekmovalnih že izžrebala krajne številke.

Take ekipe žrebajo najprej s tem, da sta predhodno izvzeti prva in zadnja tekmovalna številka.

Sledi žrebanje tekmovalnih mest, ki ga opravi vodja ekipe in sicer tako, da vodja ekipe izžreba startno številko v sektorju A; v ostalih sektorjih se tekmovalci razvrstijo po kombinaciji, ki je vsako leto objavljena skupaj s tekmovalnim koledarjem za to tekmovalno sezono (način grabelj oziroma glavnika). Žrebanje se opravi najmanj dve uri pred začetkom tekme.

Vsaka ekipa ali posameznik imata lahko v istem sistemu tekmovanja samo enkrat krajno številko razen v primeru, če so jo imeli že vsi sodelujoči.

Žrebanje sektorjev za tekmovanja v A in B ligi in v drugih ligah, se za prvo tekmo opravi na prvem uradnem treningu, pred prvo tekmo. Za naslednjo tekmo se sektorje žreba po razglasitvi rezultatov izvedene tekme.

24. člen

(menjava startnih mest med tekmovalci)

Menjava startnih mest ni dovoljena. Zamenjava tekmovalca je možna, če je bila zamenjava prijavljena najmanj 10 minut pred začetkom žrebanja.

XVII. ODHOD NA TEKMOVALNA MESTA

25. člen

(odhod na tekmovalno traso)

Znak za odhod tekmovalcev na tekmovalna mesta da glavni sodnik tekme. Ta mora poskrbeti, da bodo pred tekmovalci na trasi razvrščeni vsi sektorski in startni sodniki.

26. člen

(prevzem številke in kartona)

Vsak tekmovalec prejme od svojega vodje startno številko in tekmovalni karton.

27. člen

(pomoč tekmovalcu)

Do začetka priprav na tekmo sme tekmovalcu pomagati eden ali več

pomočnikov. Po znaku, ki ga da glavni sodnik za pripravo na tekmo, pa tekmovalec ne sme prejemati nobene pomoči. Pri prenašanju opreme palice ne smejo biti sestavljene, vaba pa ne oblikovana v kepe ali podobne oblike.

XVIII. PRIPRAVE NA TEKMO

28. člen

(znak za začetek priprav na tekmo)
Glavni sodnik da dogovorjeni znak za pripravo na tekmo 120 minut pred začetkom.

29. člen

(postopek po znaku za začetek priprav na tekmo)

Po znaku za pripravo na tekmo sme tekmovalec:

- vstopiti v tekmovalni prostor,
- pripraviti ribiški pribor,
- izmeriti globino,
- pripraviti vabo in krmo za ribe,
- postaviti v vodo mrežo za shranjevanje rib.

Pri teh pripravah tekmovalec ne sme povzročati ropota, stopati v vodo, jo kaliti ali kako drugače motiti sosednje tekmovalce ali plašiti rib.

Eno uro po znaku za začetek priprav se izvede kontrola hrane in vab, tekmovalec mora pripraviti in omogočiti komisiji da jo pregleda

XIX. KRMLJENJE PRED TEKMO

30. člen

(omejitve hrane za privabljanje in vabe)

Količina krme se izmeri, ko je pripravljena za uporabo (navlažena in presejana), vključno z zemljo, gramozom, koruzo, pšenico, kono-pljo ... in drugimi dodatki, ki niso neprijetni ali strupeni za favno in vodno okolje.

Količina krme je omejena na 20 litrov za štiri urne tekme in 17 litrov za tri urne tekme. Organizator ima pravico zmanjšati količino krme po svoji presoji, vendar ne na količino, ki je manjša od 12 litrov, če tekma traja štiri ure oziroma manjša od 10 litrov, če tekma traja tri ure. .

Po znaku (drugi zvočni signal) za pregled hrane in sodniški kontroli količine krme tekmovalec ne sme imeti pri sebi nobene krme v suhem stanju in ne sme več dodatno krmo namakati, razen z razpršilko.

Razpršilka za vlaženje hrane ali zemlje sme imeti do 1,5 litra prostornine.

Tekmovallec sme imeti pri sebi (v tekmovalnem prostoru) največ 2,5 litra živih vab, od tega največ 1 (en) liter tržačinih ličink (»fui«), pol litra celih deževnikov, in največ četrt litra verdevasa. Dodatno ima lahko tekmovallec vabe za na trnek, vendar vseh skupaj največ 100 g. Tekmovallec mora uporabljati merilne posodice mednarodne organizacije FIPS-e.d.. Vabe ne smejo biti v dodatni embalaži oziroma v vrečkah, razen verdevas če je ločen od fuja s papirjem.

31. člen

(tretji zvočni signal)

Tekmovallec sme začeti krmiti po zvočnem znaku, ki ga da glavni sodnik deset minut pred začetkom tekme. V tem času lahko tekmovallec izdatneje krmi.

Za krmljenje rib je dovoljena vsaka vaba, razen sveže tekoče krvi, mrtve ribe ali koščkov rib.

Za krmljenje je dovoljena uporaba ribiške frače ali posodice na konici palice (»pull cap«) in mali krmilnik na koncu ribolovne palice.

Krmljenje ni dovoljeno v nobeni embalaži ali mrežicah.

Za obtežitve krme je dovoljeno uporabiti kamenje, pesek ali zemljo.

Dohranjevanje je dovoljeno samo toliko, kot se lahko stisne hrano v pest ene roke in je lahko kepa premera največ pet centimetrov, brez stiskanja ob drug predmet ali telo tekmovalca. Če uporablja za dohranjevanje posodice na konici palice (»pull cap«), lahko uporabi pri pripravi krme za vnos v vodo obe roki.

XX. TEKMA

32. člen

(četrti zvočni signal)

Tekma se začne po četrtem zvočnem signalu in traja štiri ure za člane in članice (A liga, B liga, DPP, U-25, veterani, ženske in regijske), razen za kategorijo U-15 in U-20, ko traja tekma 3 ure.

Tekmo lahko prekine glavni sodnik. Prekinitev lahko traja največ 45 minut. Med prekinitvijo tekmovalci ne smejo krmiti. Znak za prekinitev tekme je enak znaku za njen konec. Startni in sektorski sodniki ter vodje

ekip morajo tekmovalce seznaniti z razlogom za prekinitev.

Tekma ne more biti krajša od dveh ur.

33. člen

(omejitve pribora)

Tekmovallec sme na tekmovalcu uporabljati neomejeno število ribiških palic, vendar sme loviti le z eno palico in z enim trnkom. Na palici je lahko montirano kolesce. Plovec mora biti obtežen tako, da plava na površini vode. Tekmovallec ne sme imeti glavne obtežitve na tleh. Na tleh je lahko 10 % svinca od teže plovca. Dolžine palic so omejene glede na starost tekmovalca in sicer:

- do 10 m: U-15 (otroci - oba spola),
- do 13 m: U-20 (mladi - oba spola),
- do 11,5 m: članice nad 16 let,
- do 11,5 m: invalidi in veterani, – do 13,0 m: U-25 (mlajši člani), – do 13,0 m: člani nad 20 let.

Omejitve dolžin palic veljajo za kategorijo in ne za starost posameznega tekmovalca ali tekmovalke.

34. člen

(obveznosti, dovoljenja in prepovedi za tekmovalce)

Tekmovallec mora:

- ujeti ribe hraniti žive v vodi; zato mora uporabljati ustrezno mrežo, ki mora biti potopljena v vodi, v dolžini najmanj 2 m, ne sme biti krajša od 3 metrov in mora imeti distančne obroče s premerom 40 cm, če je okrogla, oziroma. 50 cm, če je pravokotne oblike.
- ostati po končani tekmi na svojem prostoru, dokler komisija ne stehta ulova.
- hraniti vse vrste rib v mreži.

Tekmovallec sme:

- uporabljati vabe, ki jih nabode na trnek,
- dodatno krmiti med tekmovalcem, vendar le toliko, kot lahko stisne v pest ene roke, oz. do premera 5 cm, uporaba druge roke ali stiskanje hrane ob telo ali kak predmet ni dovoljeno, z dvema rokama lahko stisne hrano le, če uporablja krmilnik
- uporabljati podmetalko za dviganje ujetih rib.

Tekmovallec ne sme:

- uporabljati naslednjih vab: umetnih muh (tudi ponaredki tržačinih ličink, bub ...), blestivk (mepsi in druge kovinske vabe za plenilke), vobler-

jev (grdi rački, rapale, stormi ...), živih ali mrtvih rib ali koščkov rib ali ribjih iker, kruha, testa, mešanic snovi ali vab (palette, bojlji, kroglice, stisnjena vaba za na trnek, 'tajger' ...) in celuloznega kruha,

- namerno zapenjati rib za druge dele telesa kakor v gobček,
- uporabljati objektov v ali ob vodi: pomolov, čolnov ... ,
- loviti v sosedovem prostoru,
- Če se vrvici sosednjih ribičev zapleteta in je enemu uspelo uloviti ribo v sosedovem tekmovalnem prostoru, ta ulov ne velja in mora biti riba takoj vrnjena v vodo.
- Če oba sosednja ribiča ujameta vsak svojo ribo, kljub temu, da sta se jima zapletli vrvici, ti ribi ne veljata in morata biti takoj vrnjeni v vodo.
- pustiti na startnem mestu oz. tekmovalnem prostoru nikakršnih odpadkov ali jih metati v vodo.

35. člen

(peti zvočni signal)

S petim zvočnim signalom glavni sodnik opozori, da se je začelo zadnjih pet minut tekme.

36. člen

(šesti zvočni signal)

Šesti zvočni signal pomeni konec tekme.

Tekma je lahko skrajšana, če so ogroženi tekmovalci ali vremenske razmere ne omogočajo normalno izvedbo tekme (bliskanje, nevarno naraščanje vode, orkanski veter, ipd). O skrajšanju tekme odloči delegat.

Če je riba ob petem signalu zapeta in je nad vodno gladino, se jo šteje za rezultat. Če je riba ujeta po signalu za konec tekme, jo mora tekmovallec takoj vrniti v vodo.

XXI. TEHTANJE ULOVA

37. člen

(postopek tehtanja)

Po končani tekmi se opravi tehtanje. Za vsak sektor mora biti na voljo po ena tehtnica. Na razpologo mora biti še ena rezervna tehtnica, ki se jo uporabi v primeru, da ena od tehtnic odpove med tehtanjem. Vse tehtnice morajo biti pred tekmo enotno umerjene.

Izvajalec sme za tehtanje ulova pripraviti elektronske ali mehanske tehtnice. Če se uporabijo za merjenje ulova elektronske tehtnice,

jih je dovoljeno uporabljati le s stojalom.

V kolikor ni možno stehati ulova zaradi premajhne teže, se ribe preštejejo in se tekmovalci uvrstijo po ujetem številu rib, pri teži pa se označi ulov kot 0 (nič) gr.

Tehtanje opravi komisija, ki jo sestavljajo: sektorski sodnik, startni sodnik in člani, ki jih pred začetkom tekme določi izvajalec. Pri tehtanju sodeluje tudi sosednji tekmovallec.

Mrežo z ulovom vzame iz vode startni sodnik. Rezultat v gramih vpiše sektorski sodnik v tekmovalni karton tekmovalca, nato ga oba podpišeta, podpiše pa ga tudi tekmovallec.

Tekmovallec mora takoj, ko je podpisal tekmovalni karton z vpisano težo rib v gramih ali po prešteti ribah, le te nemudoma spustiti v vodo.

XXII. IZRAČUN REZULTATOV

38. člen

(izračun rezultatov)

Rezultate tekme izračunajo glavni sodnik in sektorski sodniki tako, da se v vsakem sektorju razvrsti tekmovalce po teži ulova in opravi točkovanje, in sicer:

1. mesto: 1 negativna točka
2. mesto: 2 negativni točki
3. mesto: 3 negativne točke ...
18. mesto: 18 negativnih točk. Dodatnih pet negativnih točk dobi tekmovallec, ki:
 - je dobil rumeni karton zaradi dohranjevanja (prevelike ali na napačni način pripravljene kepe hrane),
 - ni upošteval omejitev, ki sta jih pred začetkom tekme določila organizator ali TP, – ni upošteval omejitev dolžine palic in podobne kršitve.Maksimalno število negativnih točk dobi tekmovallec, ki je zaradi disciplinskih kršitev prejel rdeči karton.

V primeru, ko dva ali več tekmovalcev v enem sektorju ulovijo enako težo rib, se izračun sektorskih točk opravi po naslednji enačbi:

$$a+b+c+\dots X = \text{-----} n$$

a = št. točk za najboljše mesto med enako uvrščenimi tekmovalci
b = št. točk za drugo najboljše mesto med enako uvrščenimi tekmovalci
c = št. točk za tretje najboljše mesto med enako uvrščenimi tekmovalci

n = število enako uvrščenih tekmovalcev

Primer izračuna: Dva tekmovalca zasedeta enako uvrstitev, 5. mesto, naslednji je uvrščen na sedmo mesto. Ta enako uvrščena tekmovalca prejmeta 5, 5 točke.

$$5+6 = 11:2 = 5,5.$$

Za tekmovalce, ki niso ujeli ribe, se določijo negativne točke po naslednji enačbi:

$$(m + (n+1)):2 = \text{štev. točk}$$

m = število vseh tekmovalcev v sektorju

n = število tekmovalcev v sektorju, ki so ujeli ribo

Primer izračuna: V sektorju je 24 tekmovalcev, 12 jih ima ulov in so uvrščeni od 1. do 12. mesta. Naslednjih 12, brez ulovljene ribe, pa dobi naslednje negativne točke:

$$(24 + (12 + 1)) : 2 = (24 + 13) : 2 = 37 : 2 = 18,5 \text{ točk}$$

Če ekipa v katerem od sektorjev nima tekmovalca, se določijo naslednje negativne točke: število vseh sodelujočih ekip + 1 neg. točka.

Za nesodelovanje na tekmi za DPP dobi tekmovallec 13 negativnih točk, če je

bilo na začetku tekmovalne sezone 12 tekmovalcev v sektorju, oziroma toliko,

kot je bilo določeno, da bo tekmovalcev v sektorju plus eno točko.

Zmagovalna ekipa je tista, ki ima najmanjši seštevke negativnih točk iz vseh sektorjev skupaj.

V primeru istega seštevka negativnih točk je zmagovalna ekipa tista, ki ima večjo težo ujetih rib.

V primeru, da imata ekipi isti seštevke negativnih točk in isto skupno težo ulova, se štejejo višje uvrstitve na posameznih tekmah. Upoštevajo se višje sektorske uvrstitve, dosežene na posamezni tekmi.

V kolikor so tudi te uvrstitve enake, o zmagovalcu odloča žreb.

39. člen

(skupni rezultat)

Skupni rezultat ekip in posameznikov na koncu niza tekem je seštevke negativnih točk.

Ekipa oziroma posameznik z najmanjšim seštevkom negativnih točk je zmagovalec. Primer izračuna: Ekipa je na prvi tekmi osvojila prvo mesto z 9 točkami, na drugi tekmi je bila ekipa sedma z 20 točkami, na tretji tekmi pa je bila ekipa tretja s 13 točkami. Njen končni rezultat je:

$$9 + 20 + 13 = 42 \text{ točk.}$$

Enak sistem se uporablja tudi za razvrstitev posameznikov.

Ekipni državni prvaki in državni prvaki med posamezniki se razglasijo, če je bilo izvedenih najmanj polovica razpisanih tekem (2 od štirih, 3 od pet ali šest, 4 od sedem ali osem in 5 od devet ali deset razpisanih tekem).

XXIII. URADNI TRENING

40. člen

(uradni trening pred tekmo)

Uradni trening je mogoč v dogovoru z izvajalcem tekme in je enak tekmi brez uporabe mrež za čuvanje rib. Izvajalec mora zagotoviti možnost treninga brez plačila odškodnine.

XXIV. KONČNE DOLOČBE

41. člen

(nezadostno število izvajalcev tekem)

V primeru, da se ne prijavi zadostno število izvajalcev tekem za državna prvenstva, lahko na pobudo TP Tekmovalna komisija predlaga UO RZS, da se prvenstvo izvede z manjšim številom tekem kot je sicer določeno s temi pravili.

42. člen

(veljavnost pravil)

Ta pravila začnejo veljati dan po tem, ko jih sprejme UO RZS, uporabljajo pa se tudi pri izvedbi tekem, ki jih organizirajo ribiške družine.

43. člen

(tolmačenje pravil)

Pravila tolmači UO RZS.

Za reševanje vprašanj, ki v teh pravilih niso definirana ali so nejasna, se uporabi pravilnik mednarodne federacije FIPS-e.d..

dr. Miroslav ŽABERL,
predsednik RZS

Razpis XXVI. tabora mladih muharjev Javorniški Rovt 2019

Komisija pri UO RZS za delo z mladimi ribiči razpisuje **XXVI. muharski tabor mladih ribičev Slovenije**. Razpis velja za mladoletne člane ribičkih družin in nečlane, ki so se v letih 2003 do vključno 2007. Tabor bo v **RD JESENICE**, Javorniški rovt *od petka, 17. do vključno nedelje, 19. maja 2019*. Taborniki bodo bivali v prostorih CSOD Trilobit, Javorniški rovt 25, 4270 Jesenice.

Pričakovani **prihod in namestitev udeležencev: petek do 16. ure**.

Vsaka prijaviteljica (*ribiška družina ali območna zveza ribičskih družin*) obvezno zagotovi in prijavi mentorja za tabornike iz svojega okolja. Mentor je lahko tudi eden od staršev otrok, udeležencev tabora. Na taboru so lahko prisotni tudi starši otrok, ki so udeleženi na taboru, vendar se morajo prijaviteljici organizatorju tabora, da jim le-ta zagotovi rezervacijo bivanja, ki pa je samoplačniška. Za vsake tri tabornike je obvezen en mentor.

Prijaviteljica prispeva za mladoletnega člana kotizacijo v znesku **80,00 €**, za mentorja pa **100,00 €**. Starši otrok, ki niso člani nobene RD, prispevajo za svojega otroka kotizacijo v znesku **100,00 €**. Računovodstvo RZS bo na podlagi prispelih prijav prijaviteljicam oz. staršem izstavilo račune, ki jih je treba poravnati pred začetkom tabora.

Vplačanih kotizacij RZS ne bo vračala.

Za prevoz udeležencev na tabor in nazaj poskrbijo prijaviteljice.

Zborna mesto:

Center za šolske in obšolske dejavnosti TRILOBIT Javorniški rovt

Potek prijavljanja:

do 19. 4.: RD, ZRD ali klub izbere mladoletna člana za udeležbo na taboru;

do 8. 5.: RD, ZRD ali klub prenese kandidate v razpisni seznam v programu KLEN, ki bo odprt od 19. aprila do 8. maja ali zasedbe prostih mest. Če prijaviteljica ne bo prijavila mentorja, se mora predhodno dogovoriti z eno od sosednjih RD za skupnega mentorja.

Otroke smejo prijaviti tudi starši otrok, ki so včlanjeni v eno od ribičskih družin, pa tudi tisti, katerih otroci niso člani nobene od RD. V tem primeru starši sami prijavijo tabornika na naslov RZS (p.p. 2974, 1001 Ljubljana);

do 13. 5.: Strokovna služba RZS pripravi pregled vseh udeležencev tabora (ločeno mladoletne člane in mentorje) po abecednem vrstnem redu RD in klubov ter ga dostavi vodji tabora. Strokovna služba upošteva samo tiste prijave, za katere so prijavitelji nakazali kotizacijo.

Opozorilo: V primeru kakršnihkoli zdravstvenih težav otroka ali obvezne diete morajo starši napisati navodila za zdravljenje in jih oddati odgovornemu mentorju.

Lep pozdrav in dober prijem!

*Predsednik komisije RZS
za delo z mladimi ribiči:
Marko LIPOVŽ*

*Predsednik
Ribiške zveze Slovenije:
Dr. Miroslav ŽABERL*

Program aktivnosti na muharskem taboru

Petek, 18. maj

do 16. ure prihod v dom Trilobit, namestitev in malica

izvajalec: vodja tabora in mentorji

17.00 pozdrav, predstavitev RD Jesenice in predstavitev programa tabora

18.00 večerja

19.00 uvodno predavanje: ekologija

izvajalec: predsednik RZS

20.15 uvodno predavanje: osnove entomologije in Muharski kodeks nadaljevalni tečaj vezanja umetnih muh

izvajalec: Muharska sekcija

22.30 počitek

izvajalec: dežurni mentor

Sobota, 18. maj

7.00 vstajanje, osebna higiena in ureditev prostorov

izvajalec: dežurni mentor

7.30 zajtrk

8.30 do 10.00 prikaz elektroizlova potoka Lepenca: oprema, pristop k vodi, razdelitev dela, potek dela, varnost ...

izvajalec: odlovalna ekipa RD Jesenice

10.15 do 11.30 prikaz zveznega vozla med in podaljškom (backing), izdelava vozlane muharske predvrvice, zveza predvrvice

z muharsko vrstico, izbira ustrezne debeline trnice, navezovanje umetne muhe
prikaz muharjenja iz plovnega obroča (belly boat) na jezeru

izvajalec: Božič

13.00

14.30

kosilo

predstavitev lovne vode, pristop k vodi, obvezna oprema, varnostni ukrepi in odnos do ujete ribe

izvajalec: mentorji

14.45 do 19.00 odhod in muharjenje na Savi Dolinki

izvajalec: mentorji

20.00

21.00

večerja

vezanje umetnih muh in ocena izdelkov (učilnica doma Trilobit)

izvajalec: Muharska teknovalna podkomisija in mentorji

22.30 počitek

izvajalec: dežurni mentor

Nedelja, 19. maj

7.00 vstajanje, osebna higiena in ureditev prostorov

izvajalec: dežurni mentor

7.30 zajtrk

8.00 do 8.15 priprava opreme za muharjenje in odhod k reki

izvajalec: mentorji

9.00 do 12.00 prijateljsko tekmovanje v lovu rib z umetno muho na Savi Dolinki

izvajalec: mentorji

12.45

izvajalec: vsi mentorji in mladinci

13.30

14.30

kosilo

zaključek tabora, razglasitev rezultatov tekem in podelitev nagrad,

razpust tabora in odhod

izvajalec: Dolinar, Ornik, Žaberl

Strokovni sodelavec komisije DMR:

Drago ORNIK

Vodja tabora:

Dušan DOLINAR

Oprema za muharski tabor

V kompletu za udeležbo na muharskem taboru mladih ribičev Ribiške zveze Slovenije (RZS) mora biti:

- osebni dokumenti:	- oblačila, obutev in drugo:
KARTICA ZDRAVSTVENEGA ZAVAROVANJA	pižama
ČLANSKA IZKAZNICA (neobvezno)	par navadnih copat (za bivanje v domu)
OSEBNA IZKAZNICA ALI POTNI LIST (osebni dokument)	majice – dolga rokava
	majice – kratka rokava
- oprema za bivanje:	spodnje perilo
pribor za osebno higieno: milo, glavnik, šampon, zobna ščetka, zobna pasta	kratke hlače
mala brisača	rezervne dolge (tople) hlače
velika brisača	trenirka
baterijska svetilka	par športnih copat (superge)
	vetrovka ali debel pulover
- za spremljanje programov tabora:	dežni plašč
visoki ribiški škornji ali ribiške hlače	
muharski telovnik, podmetalka	
muharski ribolovni pribor (opremljena muharica s kolescem, predvrstica in umetne muhe vseh vrst)	
namizna svetilka za vezanje muh (priporočeno)	
muharski vezalski pribor: muharski trnki, pribor za vezanje umetnih muh in vezalni material (priporočeno)	

Podrobna navodila bo posredoval vodja skupine – tvoj mentor – na pripravljalnem sestanku za tabor.

Pred odhodom na tabor mora mentor osebno pregledati veljavnost osebnih dokumentov udeležencev.

*Marko LIPOVŽ, l. r.,
predsednik Komisije RZS za delo z mladimi ribiči*

Čas ščuk

Čeprav imajo pri nas vse ribolovno zanimive ribe svojo varstveno dobo, ima strasten ribič možnosti, da lovi različne vrste rib neprekinjeno vse leto. Ko je lov na neko vrsto zaprt, se odpre lov na drugo. Prvi dan maja pa mnogi težko pričakujejo zgolj in samo zaradi ene ribe ...

Verjamem, da ni ribiča, ki si ne bi želel ujeti ščuke. Vsaj v nekem obdobju ribiškega življenja je vsakemu od nas burila ribiške duhove in povzročala travme. Tiste ribiške, seveda. Zakaj je temu tako, težko rečem. Prav gotovo je eden izmed njih sorazmerna maloštevilnost glede na druge bele ribe. Večina plenilskih rib je pravzaprav samotarjev, razen bolenov in navadnega ostriza. Drugi razlog bi bil lahko kulinaričnega izvora, saj ima ščuka okusno, nekoliko pusto meso z malo srtni. Sam sem tu pa tam kakšno ščuko uplenil, veliko večino pa raje spustil nazaj. Dan-

Ščuka je privlačna riba. To bi bil lahko tretji razlog njene priljubljenosti med ribiči. Ima podolgovato mišičasto telo z značilnim »maskirnim« vzorcem in glavo z gobcem, podobnim račjemu kljunu, polnem ostrih zob. Omenjeni varovalni vzorec ji pomaga, da ostane neopažena, ko med potopljenimi vejami ali v vodnem rastlinju čaka, da mimo priplava nič hudega sluteč plen. Nanj se sunkovito požene in le-ta v hipu izgine v njenem žrelu. Ne vem, ali je že kdo kdaj izmeril hitrost, s katero napade ščuka. Sam sem vedno znova presenečen, čeravno sem vselej pripravljen in napad

penjajo, pa so zelo uporabne predvsem pri ribolovu iz čolna. Tak način lova na ščuko je tudi sicer zelo učinkovit, saj ribiču omogoča, da vabo ponudi tudi na mestih, ki jih ne doseže z brega. Težko si namreč predstavljam hojo po bregu in prebijanje skozi bolj ali manj gosto obrežno rastje z velikim obročem v rokah ali na hrbtu, na katerem je trda plastificirana mreža. Poleg tega, da je nerodna za prenašanje, lahko rečem, da je idealna za velike plenilke, med katere ščuka vsekakor spada. V njej se bo tudi večja ščuka (1 m ali več) počutila neutesnjeno, da ne rečem udobno. Sam

Ko ponujamo vabo z brega, pazimo, kje stojimo in preverimo, ali teren omogoča varno zajemanje zapete ribe. Vsak prijem pa ni ščuka, je ugotovil tale ribič.

danes je vse več navdušenih lovcev na ščuke, ki ujete ribe – ne glede na velikost – spustijo nazaj v vodo. Še pred tem se z njo fotografirajo za spomin, malce pa tudi za postavljanje pred ribiški prijatelji.

Ščuke seveda ni lahko ujeti. Posebno velike, ki jim ribiči rečemo »mame«, ne prijemajo ribiških vab kar po tekočem traku. Pri njih je potrebna poleg znanja in vztrajnosti še velika mera sreče, kar v glavnem pomeni, da smo ob pravem času na pravem mestu s pravo vabo.

Čeprav jih mnogi štejejo za škodljivce, pa ščuke in druge plenilske ribe opravljajo pomembno vlogo v vodnem sistemu. Je že res, da so v glavnem ribojede in pojedjo marsikatero zdravo ribo, po drugi strani pa so nekakšni čistilci naših voda bolnih in oslabeledih rib. Poleg tega uravnavajo populacijo drugih rib, da se posebno v zaprti vodi preveč ne namnožijo glede na omejen življenjski prostor. Prevelika naseljenost na enoto prostornine negativno vpliva na kakovost rib in vode.

pričakujem; posebno še, ko se zgodi blizu brega in vabi že skoraj zmanjka vode. Nekajkrat so mi ob silovitem napadu na vabo celo klecnila kolena in če bi bil breg položnejši, bi najbrž zdrsnil v vodo. Tudi zato vedno pazim, kje stojim. Ni smiselno stati in eni nogi in ščukam ponujati vabo, saj že sam met lahko vrže ribiča iz ravnotežja, voda pa je blizu ... Stojišče naj bo stabilno v vseh pogledih. Še preden ribi ponudimo vabo, je treba pomisliti, kako jo bomo spravili iz vode, če bi le prišla. Še najbolj pošteno do ribe je, da se tam, kjer jo je nemogoče ali izredno težko spraviti iz vode, ribolovu raje izognemo; na primer z visokega brega, po katerem se ne moremo spustiti do vode, ribe pa ne dvigniti iz nje. Težavo lahko reši podmetalka z ustrezno dolgim ročajem, ki pa je po navadi nimamo s seboj, saj precej oteži gibanje skozi obrežno rastje. Zato večina ribičev podmetalke niti ne uporablja.

Velike podmetalke s plastificirano mrežo oz. tako, v katero se trnki ne za-

uporabljam podmetalke s fiksnim obročem pa tudi zločljive. V glavnem se brez nje ne odpravim na ščuke, mreža na njih pa je običajna, v katero se trnki radi zatikajo. Če se to tudi zares zgodi in bi odpenjanje zapetih trnkov iz mreže trajalo predolgo, pomagajo »cvikcange«. Še elegantnejša rešitev pa je, da vabe opremimo z brez-zalustniki.

V zadnjih letih sta pribor in oprema, povezana z lovom na ščuke in druge plenilke, zelo napredovala: od posebnih pletenic, laksov do novih materialov za predvrvice, ki jih ostri zobje ne morejo pregrizniti in katerih uporaba je vsakemu kolikor toliko ozaveščenemu ribiču samoumevna. Če velika (ali majhna) ščuka pregrizne laks in odplava z voblerjem v gobcu, se prav gotovo ne bomo počutili dobro. Izgubili smo ribo in vobler in, kar je najpomembnejše: ne vemo, kako bo riba končala. Lahko se zgodi, da prav žalostno. »Zajla« je torej obvezna, kakovost preostalega pribora pa tudi ne sme »šepati«. Redno pregledovanje

Vab za ščuke in druge plenilce je na tisoče. V glavnem pa jih delijo na »pleh«, voblerje, silikonske vabe in razne druge kombinacije.

Ščukini zobje so številni in ostri. Če segamo z golo roko v njen gobec, so posledice, kot kaže desna fotografija, neizogibne. Lahko so še hujše. Zato za odpenjanje vab raje uporabimo primerne klešče.

obročkov naj postane navada. Velikokrat pri ribolovu na obraslem terenu s palico ob kaj udarimo, še največkrat v kakšno vejo, in prav lahko se zgodi, da vložek v obročku počni ali se ga del odkruši, ostri robovi kot posledica pa so nevarni za laks in pletenico. Previdnejši bodo tudi večkrat preverili vozle, jih morda navezali znova, odstranili kakšen meter utrujenega laksa in podobno. Takšna pozornost ni nikoli odveč, ker nas lahko obvaruje pred neprijetnimi presenečenji pri ribolovu.

Ščuko lahko lovimo pravzaprav s katerokoli palico. Če pa se z ribolovom ščuke ukvarjamo pogosteje in resneje, je smiselno, da si kupimo namensko. Na voljo jih je cela paleta različnih dolžin, teže meta, akcij in podobno in jih je mogoče kupiti po zmerni ceni. Pri nakupu je zame glavno vodilo ustreznost namenu; torej: za katero ribo, s kakšno vabo in na kakšnem terenu. Za ribolov z lahкими potezankami iz zajčje dlake ne potrebujem palice s težo meta 70 g, pač pa 3,0 m dolgo s težo meta od 30 do 40 g in akcijo AB. S slednjo ne bomo najbolj zadovoljni, kadar bomo za vabo navezali večji vobler z velikim kljunom in trnki iz debele žice. Kot je torej mogoče sklepati, bomo z eno palico težko zadovoljili vsem potrebam, zato precej vijačarjev s seboj vzame več palic, ki jih med ribolovom menjavajo glede na vrsto vabe in tehniko vijačenja.

Sam ščuk ne lovim pogosto, vsaj zadnja leta ne. Na leto si privoščim tri ali

štiri ribolove ali pa še to ne. Če imam s seboj še kanček sreče, zobato plenilko tudi ujamem. Niso velike, moja največja je merila 85 cm. Meni se je seveda zdela ogromna, resnejši ščukarji pa bodo ob tem podatku zgolj zamahnili z roko. Jih povsem razumem in ne zamerim, saj s kako 1,2 m dolgo res ni primerjave. Moja je lahko takim za malico ...

Kadar pa se vseeno odpravim na lov ščuke, so v zadnjem času moja glavna in pogosto tudi edina vaba potezanke iz zajčje dlake. Pa ne zato, ker bi mislil, da bom nanje ujel kaj več rib kot na voblerje, upiravke (mepse), žlice (blestivke) in silikonske vabe, temveč iz povsem praktičnega razloga. V eno samo plastično škatlo jih namreč spravim ogromno, so skorajda brez zaznavne teže in potrebujem le eno palico. So pa potezanke tudi lovne in ščuke se jim težko uprejo.

Poleg omenjene škatle s potezankami imam v nahrbtniku še škatlico z nadomestnimi predvrvicami, materialom za njihovo izdelavo, vžigalnikom, vrtivkami in še kaj bi se našlo. Nekaj teže v nahrbtniku prispeva dvojje klešč, ki jih obvezno nosim s seboj. Prve so ščipalke (»cvikcange«), nepogrešljive, če je potreba po ščipanju trnkov. Po navadi je to takrat, ko se zapičijo v mrežo podmetalke ali pa je ščuka tako neprijetno zapeta, da bi puljenje trnka povzročilo večje poškodbe. Če pri ravnanju z zapeto ščuko nismo previdni, se trnek lahko mimogrede zapiči

v prst ali roko, kar je zelo neprijetno in boleče. Prvih in najhujših muk nas odrešijo prav ščipalke, ker pa je v takih primerih možnost resne okužbe rane, je priporočljivo, da je v nahrbtniku tudi razkužilo. Opisano težavo precej omili uporaba trnkov brez zalusti.

Poleg ščipalk imam s seboj še klešče s podaljšanimi čeljustmi, s katerimi odstranim trnek iz ščukinega zobatega gobca. Najraje bi kar pozabil, kako je bilo, ko jih nisem imel ali pa sem uporabil le slaboten pean, ki ni bil kos velikim trnkom. Nekajkrat sem se res namučil, da o ribi niti ne govorim. Če sem še tako pazil, sem redno končal s porezanimi in krvavimi rokami. Rešitvi sta dve: ali odporne rokavice ali pa omenjene klešče, s katerimi izderemo trnek iz ščukinega gobca, ne da bi roke izpostavljali ostrim zobem. Opisano velja predvsem takrat, kadar nameravamo ribo izpustiti in opleta, sicer pa jo najprej usmrtime in šele potem opravimo s trnkom. A tudi v takem primeru je previdnost na mestu.

Kakšno vabo bomo izbrali, je lahko preprosto ali pa tudi precej zapleteno vprašanje. Še posebno za začetnike, ki jih ogromna ponudba raznih umetnih vab na policah ribiških trgovin prej kot ne zgolj zmede. Preden si pridobimo nekaj lastnih izkušenj, se je priporočljivo posvetovati s katerim od izkušenih ščukarjev, katerega dobronamerni nasveti nas lahko obvarujejo pred sušo v denarnici ali vsaj pred

Potezanke iz zajčje dlake so vabe, ki jih ščuka ne bo spreledala. Če nič drugega, bo prišla vsaj pogledat.

Droben pribor in klešče, ki pridejo še kako prav, zato jih ne puščam doma.

Lepa ščuka je sunkovito pograbila vobler. Malo se je spočila na blazini, potem pa odplavala nazaj v vodo.

V Koseškem ribniku je precej ščuk, tudi večjih, kot je ta v naročju Žike Jovanovića, skrbnika ribnika. V ribniku se ščuke tudi drstijo.

nakupom, ki ne bo prinesel pričakovanega rezultata. Upoštevati moramo tudi svoj lasten lovski instinkt. Torej, da zaupamo sami sebi, verjamemo v tisto, kar je pripeto na koncu laksa, in ne obupamo, kadar nekaj časa ni prijema. Sčasoma si vsak ribič naredi ožji izbor vab, na katere je že ujel ribe in jim zato zaupa. Samozavest zraste, ribolov je zanj manj stresen in obremenjujoč, možnosti za ulov pa večje.

Kadar ščuka lovi, napade pravzaprav vse, kar se giblje v njenem dosegu in je pravšnje velikosti. Še posebno lahek plen so bolne, ranjene ali kako drugače oslabele ribe. To dejstvo moramo upoštevati, ko vodimo vabo skozi vodo. Bolj ko se bo vaba neobičajno gibala, prej bo ščuka postala pozorna nanjo in do napada ne bo več daleč.

Med »plehom« je nekaj večno aktualnih vab, ki jih še vedno uspešno uporabljamo. Ponudba je kljub nekaj manjši priljubljenosti še vedno zelo bogata. Take vabe namreč dokazano »lovijo« in slej ko prej pridejo prav vsakemu ribiču. Nekateri večinoma lovijo prav z njimi. S svojim kovinskim odleskom, tresljaji in opletajočim gibanjem skozi vodo spominjajo na lahek plen in na ščuke delujejo kot magnet na železo.

Enako velja za voblerje in silikonske vabe, ki jih je ogromno in v različnih barvah, velikostih in oblikah zapolnijo prav vse kotičke ribiške domišljije. Najpomembnejša pa njihova izjemna

lovnost. Posebno pri voblerjih je izbira zelo specifična; izbiramo lahko med plavajočimi, lebdečimi in tonečimi izpeljankami, velikostjo in barvnim vzorcem, ki sega od super realističnih do super domišljjskih. Odločimo se pač za tisto, ki najbolj ustreza okolju in razmeram, v katerih lovimo. Nekateri menijo, da so na začetku sezone uspešni plavajoči voblerji brez kljuna (poperji), ki jih vlečemo po vodni gladini in se pri tem ne potopijo kot njihovi prav tako plavajoči sorodniki s kljunom. Med vleko na gladini povzročajo značilno sled in klokotanje vode, ki neustavljivo privlači ščuke, pa tudi ribič ne bo zlepa pozabil nenadne eksplozije na gladini. Morda ni odveč imeti s seboj nekaj poperjev in z njim začeti novo sezono.

Pri nas je življenjski prostor ščuke zelo razširjen. Pravzaprav jo najdemo skoraj povsod, razen v hitro tekočih alpskih rekah. Naseljuje torej srednje in nižinske predele rek, večino jezer in ribnikov. V rekah se zadržuje v zatonih in slepih rokavih. Ugaja ji gosta obraščenost z vodnim rastlinjem, kamor se skriva v zasedo. Prav tako se bo ščuka prikriila ob katerokoli drugo oviro v vodi, bodisi za štor, podrto deblo, veje, previs in podobno. Če mimo takih predelov povlečemo vabo, imamo dobre možnosti za ulov. Lahko pa se preprosto ravnamo po belih ribah. Tam, kjer so, ščuka prav gotovo ni daleč. Pri tem imajo precej prednosti beličarji, saj

so bolj ali manj na tekočem s položajem bele ribe. Če sami ne spadamo mednje, jih lahko vsaj povprašamo o stanju.

V grobem poznamo ribolov iz čolna in z brega. Oba sta zanimiva in v določenih razmerah izstopa eden ali drugi. Pri lovu z obale veliko prehodimo po bregu jezera, reke ali ribnika, ponujajoč vabo lačnim ščukam. Iz tega zornega kota lahko rečem, da je tudi dobra oblika rekreacije. Glede ribnikov: večina je poseljenih tudi s ščukami. Posebej bom omenil Koseški ribnik v Ljubljani, kjer domuje kar nekaj lepih ščuk, dolgih, kolikor vem, tudi okoli metra ali pa vsaj blizu take dolžine. Veliko pa je nič manj privlačnih 70- 80-centimetrskih. Ob njihovem dnevu so napadalne in zlepa ne oprostijo nobeni vabi, tako da se spleča poskusiti. Koseški ribnik je morda še bolj kot po ščukah znan po velikih somih, o katerih krožijo takšne in drugačne zgodbe. Prav lahko se zgodi, da kateri od njih pograbi ribičevo vabo, namenjeno ščuki. Ob ribniku vodi urejena pot, dostop do vode pa je mogoče skorajda povsod. Utrujen ribič si lahko odpočije na kateri izmed klopic ali pa zavije v gostinski lokal in neposredni bližini. Ujete ščuke pa ne sme odnesti, saj za vse ribe Koseškega ribnika velja način ujemi in izpusti. V prihajajočih, za mnoge težko pričakovanih dneh zato vsekakor poskusite svojo srečo.

Pa vesel praznik dela vsem skupaj.

Lenart Levičar Bahtijari
lenart.bahtijari@t-2.net

RD NOVO MESTO S PARTNERJI VABI VSE LJUBITELJE RIBOLOVA NA RIBIŠKO SREČANJE

Ščukijada 2019

ki bo

v soboto, 11. maja 2019, ob 8. uri na Loki (Gostišče Loka ob reki Krki) v Novem mestu.

Parkirali boste lahko pri trgovini TUŠ in stadionu Portovald.

Kotizacija za udeležbo znaša 15 evrov, cena dnevne ribolovne dovolilnice z 20 % popustom pa 17 evrov. Dovolilnico s popustom lahko kupite samo ob prijavi na mestu samem.

Vsak udeleženec bo prejel spominsko majico, spominsko medaljo, zajtrk in malico.

Kategorije:

- * najhitreje ujeta ščuka,
- * najdaljša ščuka (1. mesto, 2. mesto, 3. mesto).

Lov ščuke bo končan ob 13. uri.

Dodatne informacije dobite na e-naslovu internet.rdnm@gmail.com ali na gsm 040 721 120.

Veselimo se srečanja z vami ob reki Krki v Novem mestu!

RD Novo mesto

NOVO MESTO ZAVOD ZA ŠPORT, KULTURO, TURIZEM IN MLADINO NOVO MESTO

13. RUDOLFOVI
TEDNI ŠPORTA

gostisce
loka

IZBERITE SI NAJUSPEŠNEJŠI DAN ZA RIBOLOV

NA OSNOVI HERSCHLOVEGA VREMENSKEGA KLJUČA VAM SVETUJEMO NAJPRIMERNEJŠE DNI ZA USPEŠEN RIBOLOV:

2019	●	☾	○	☾																											
APRIL	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	
SALMONIDI	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
CIPRINIDI	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲
2019	●	☾	○	☾																											
MAJ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
SALMONIDI	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
CIPRINIDI	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲

LEGENDA: SALMONIDI ● DOBER ULOV ○ SREDNJI ULOV ○ SLAB ULOV CIPRINIDI ▲ DOBER ULOV ▲ SREDNJI ULOV △ SLAB ULOV

RADOVLJICA

Prvi ribolovni dan v novi sezoni

Je že tako, da ima prvi ribiški dan v novi ribolovni sezoni svoj namen in pomen in ni jih malo, ki ta dan spoštujejo ter po svoje častijo. Je pač nekaj, kar se je v njihovem življenju ustalilo, nekaj, česar so se navadili ali od koga prevzeli ter ga preprosto vzeli za vrednoto. Tako se rojeva tradicija.

Prvi marec, prvi ribolovni dan in klikanje na mobilni telefon me spomni, da so se aktivirale elektronske ribolovne dovolilnice. Odprem in pogledam na ekran in takoj prepoznam podatke o štirih bohinjskih ribičih in šest podatkov o ribičih, ki so prišli iz sosednje Italije. Sami stari znanci, si mislim, in z njihovim obiskom naših voda v šali potegnem vzporednico s prastarim kriminalističnim načelom, ki pravi: *storilec se vedno vrača na kraj dejanja*.

Stari ribiški tovariši, člani RD Bohinj, Miro Stare st., Roman Stare, Janez Cerkovnik in Janez Luzar, ki sicer ni pravi »Bohin'c«, ampak so ga že vzeli za svojega, so torej odprli ribiško sezono z elektronsko ribiško dovolilnico kot ribiški gostje v naših vodah. Že več let namreč poteka izmenjava letnih ribolovnih dovolilnic med obema družinama po načelu vzajemnosti in medsebojnega spoštovanja.

Seveda pa ni šlo brez zapletov. Ko sta Miro Stare st. in Roman Stare že metala vabe v vodo in imela kar nekaj prijemov, sta se oba Janeza pripravljala in ogrevala v enem izmed gostinskih lokalov. Ker ogrevanje ni takoj »prijelo«, sta si privoščila še nekaj podaljškov, preden sta se odpravila k Savi. Tam pa ju je že čakal Miro Stare st., ki je zlasti Luznarju napel nekaj krepkih o spoštovanju ure in podobno. Po dobrem okrepčilu je bila slaba volja hitro pozabljena. Nadaljnji ribolov je potekal v športnem in zlasti prijetnem vzdušju, kot se spodobi za prvi dan.

Srečanje z italijanskimi ribiški prijatelji je bilo prisrčno in prijetno, tako, kot je bilo vsa leta poprej. Andrea, Roberto, Stefano, Carlo in Franco sestavljajo ekipo, ki prihaja iz Bologne že več let, točno na prvi dan ribolova. Zanje ni vremenskih ovir, vodostaj pa je v tem času po navadi dober in primeren za muharjenje. S seboj prinesejo italijanske specialitete, s katerimi si po navadi bogato postrežejo. So pravi gurmani in seveda dobri ribiči, ki se vračajo, saj cenijo naravo in prijeme divjih postrvi in lipanov. Pripraviti jih k prijemu pa jih ni preprosto, potrebnega je kar nekaj muharskega znanja, da riba zgrabi vabo. Vsi so zapriseženi privrženci lova z ličinko in pri ribolovu dosegajo lepe uspehe. Ob mojem obisku so mi pokazali fotografiji lipanov v velikosti 49 in 52 cm, ki so ju ujeli na Posavcu pod mostom, opisali pa so tudi prijem sulca, velikosti dobrih 90 cm, ki se je pričakovano odpel. Strnili so dogajanja med ribolovom, pri čemer so povedali, da opažajo zmanjševanje ribjega staleža in ulove

Luca s kapitalnim lipanom

Meter je pokazal 54 cm ...

V A-revirju

manjših rib, zlasti šarenke. Luca mi je pokazal fotografijo z lanskega ribolova 1. marca, ko je na bregu na zasneženi površini fotografiral lipana, velikosti 54 cm. Franco se je pošalil, da omenjena velikost ni nič v primerjavi z njegovim lipanom, ki ga je ujel pred natanko štirimi leti na prelivu iz tolmuna pod mostom na Lancovem. Tisti je meril v dolžino 60 cm, izmerjen pred pričami.

Naj pustim formalnosti postopkov ribiškega čuvaja ob strani, ko gre za stike z ribiči, ki zelo spoštujejo pravila in etiko

ribolova, kar se izkazuje že več let. Ko z njimi vzpostaviš pravi in prijazen stik, moraš stopiti iz uradnih okvirjev in jim povedati marsikaj, kar jih zanima. No, ja, bolj je bilo preverjanje, saj so tako ali tako dobro seznanjeni o tistih stvareh, ki jih zanimajo.

Lepo je slišati besede o dobrem počutju in zdravem vzdušju v naravi. Vselej dobrodošli, naj tradicija ostaja!

Besedilo in fotografije:
Roman Zupanc

Srečanje na sotočju Sor

Ko sem se ob praznovanju 60-letnice RD Sora mudil pri škofjeloških ribičih, sem srečal nekaj zanimivih ljudi, ki vsak po svoje zaznamujejo življenje RD ali pa so ga v preteklosti, ko so tako ali drugače sodelovali pri njenih aktivnostih. Z nekaterimi od njih sem se posebej srečal na sotočju Poljanske in Selške Sore v Škofji Loki.

Zaradi njihovega znanja in poznavanja ribiške problematike, ki sta obširna in podkrepjena z življenjskimi izkušnjami, je za pisca, omejenega s prostorom v glasilu, predstavitev precejšnja težava. Menim, da bi si ga vsak od njih zaslužil precej več, toda dejstva so neizprosna.

Bolj je treba poslušati stroko

Moj prvi sogovornik je bil **Jože Trojar**, inženir elektrotehnike v pokoju in nekdanji gospodar RD Sora. Slednje samo po sebi niti ne bi bilo nič posebnega, če tega, po mnenju mnogih precej naporega dela ne bi opravljal kar celih 40 let.

Pravzaprav ne poznam nikogar, razen vas, ki bi imel za seboj tako dolg staž na zelo zahtevni in po mnenju mnogih najpomembnejši funkciji za delovanje RD. Morda bo koga zanimalo – mene vsekakor – kakšen je recept?

»Veste, to mora biti neke vrste hobi, ki ga opravljaš z veseljem in ljubeznijo, drugače gre težko. Ko sem okoli leta 1974 kot gospodar začel, sem imel odličnega mentorja. Takratni direktor Zavoda za ribištvo Slovenije dr. Jože Ocvirk je imel dobre ideje, ki so se me prijele. Bil sem dojemljiv, saj sem celo življenje delal pri razvojnih projektih, kjer smo vedno kaj preizkušali. In sem preizkušal.«

Tudi v ribištvu?

»Seveda. Med drugim sem se ukvarjal z optimizacijo vložkov v potoke, s katerimi smo gospodarili. Tako sem ugotovil, da je za enak oz. še boljši izplen dovolj vložiti le 25.000 kosov zaroda namesto dotedanjih 60.000. Raziskovali smo še eno, dvo in tri-letno kolobarjenje; kaj v katerem potoku izvajati, katero vzrejno tehniko uporabiti ... Po letih preizkušanj smo dobili nekakšen optimum, ki pa ga sedaj slovensko ribištvo postavlja na glavo. Marsikaj predpisujejo, žal še najmanj tisto, kar je za nek potok biološko primerno. Izkušnje domačih ribičev premalo upoštevajo, stroka je žal vse bolj potisnjena v stran, več se dogaja v pisarnah kot na terenu samem.

V Selški Sori smo naredili tudi preizkus s šarenkami. Trenutno jih ne smemo vlagati, vendar pa je dejstvo, da v onesnaženi vodi potočnica ne živi več, šarenka pa in se lepo razvija. Če vod že ne moremo očistiti, bi se morali odločiti, ali bodo prazne, ali pa bo v njih šarenka. Potočnico najdemo le še v zgornjih predelih rek. Vprašajmo se, zakaj. Za primer lahko vzamemo Poljansko Soro pri Zireh, kjer potočnica dobro uspeva in 20 km nižje bi morala ravno tako, pa ne. Kaj vpliva na to in kje so vzroki? V glasilu

Sotočje Poljanske in Selške Sore v Škofji Loki

Ribič žal še nisem zasledil članka, ki bi se ukvarjal z vprašanjem izumiranja potočnice v našem okolju.

Pred nekim gradbenim posegom tu spodaj na Sori smo izlovili vse ribe, po končanih delih pa vložili zgolj potočne postrvi. Po enem letu je bila le še tu in tam kakšna. Kako to?

Jože Trojar, dolgoletni gospodar RD Sora, sedaj pa njen častni član. Za uspeh sta potrebna ljubezen in veselje do dela, je dejal.

Skupaj z Dušanom Bravničarjem smo preizkušali zadeve, ugotavljali, kaj je dobro in kaj ne. Danes pa se zdi, kot bi raziskovali bolj sami sebe.«

Nedvomno ste se resno posvetili delu in se precej angažirali. Zdaj ste v pokoju, če tako rečem, že drugi mandat. Kako takole bolj od daleč kot sicer ocenjujete tekoče delo v RD?

»Predvsem nisem zadovoljen s staležem rib v Sori. Mislim pa, da so mi podelili častno članstvo zato, da dam mir, če se malo pošalim. Ne pogrešam dela. Zdaj raje več lovim ribe. Muharim in beličarim. Na muho največ šarenko, lipan pa je v Poljanski Sori v trajnem lovopustu. Ta vrsta počasi izginja in na ta način želimo okrepiti njegov stalež.

Na celotnem področju vodotokov, s katerimi upravljamo imamo številne onesnaževalce. Vse odtočne kanale v naše potoke in reke smo dokumentirali in podatke posredovali na RZS. Sodelovali smo tudi z Ministrstvom za okolje in prostor, premakne pa se nič. Skupaj smo ribiči po celotni Sloveniji evidentirali 40.000 onesnaževalnih točk. Dokazali smo, da je glavni krivec za izginjanje potočnice predvsem onesnaženje njenega naravnega okolja in ne zgolj segrevanje ozračja. In zdaj je vse tiho?! Pa bi vsekakor morali nekaj narediti.«

Kaj pa belice?

»Tudi teh je manj, kot jih je bilo, a še dovolj. Lovim jih na plovček ali pa na dnu

z obtežilnikom. Velik problem je ribja steza na jezu v Goričanah, ki ne deluje najbolje. Selitev podusti iz Save, ki so potekale od vekomaj, zdaj več ni, posledično pa v Sori ni podusti, manjše od 30 cm. Dokler ne bo ribja steza primerno urejena, drst ne bo potekala, kot bi morala.«

Kakšna je, po vaše, prihodnost našega ribištva, če bo šlo tako naprej?

»Ob takem načinu dela ne vidim svetle. Zdi se mi, da je bilo včasih drugače,

pa opazujem druge pri ribolovu, saj sem po srcu še vedno navdušen ribič. Sem kar dolgo lovil ribe, kajne da?«

Res je, pravijo pa, da leta ribolova ne štejejo.

»No, če je tako potem pa imam še nekaj časa v dobrem.«

Katere ribe ste najraje lovili?

»Ko smo stanovali v Trbovljah, sem v Savi največkrat lovil mreno in klena na

svetu. Kakšnih sedemkrat sem bil v ZDA pa Franciji in drugod. Za ribolov takrat niti ni bilo več veliko časa.«

Kako bi ocenili delovanje RD Sora dandanes?

»Zdi se mi kar solidna ribiška družina, v kateri obstajata interes in skrb. Skrbijo za vodo in svoje delo dobro opravljajo.

Občasno še pridem na kakšen sestanek in se z veseljem pogovorim s člani, marsičesa se spominjamo. Ko sem bil mlajši, smo veliko

(Foto: arhiv RD Sora)

V neposredni bližini sotočja stoji ribiško-lovski dom, ki je bil že nekajkrat poplavljen.

danes pa kot da nobenega posebej ne skrbi, kaj vse priteče v vodo. Postavljajo zgolj čistilne naprave, ki pa so tudi same onesnaževalke. Pred leti sem delal poskuse in ugotovil, da se pH vode spremeni za eno stopnjo zaradi delovanja teh naprav. Voda se očisti mehansko, kemijsko in biološko pa ne.

Pretravajo tudi z betoniranjem ter regulacijo potokov in rek. Prej se je voda v zgornjem delu sicer res malo razlivala, sedaj pa zelo hitro priteče v Škofjo Loko. Načrt za zaščito Škofje Loke pred visoko vodo zajema tudi 1,5 m visok zid ob Poljanski Sori, da voda ne bi šla čez. Škofjo Loko smo včasih ščitili pred Turki, danes pa pred vodo!? Upam, da regulacij in betoniranja struge v zgornjem delu ne bo, saj bo drugače betonski zid zares potreben.

Osnova vsakega delovanja pa bi po moje morala biti stroka in znanje, ki ju zelo potrebujemo. Zdi se mi, da trenutno temu ni tako. Včasih so bili močnejši strokovni odbori, danes pa je preveč zakonodaje.«

Po srcu sem še vedno ribič

Milan Kepa je častni član RD Sora in obenem tudi njen najstarejši član. Šteje častitljivih 98 let in je bil vrsto let tajnik RD.

Gospod Kepa, slišal sem, da ste najboljši ribič ribiške družine?

»Haha, verjetno bi morali reči: najstarejši.«

Še kaj lovite ribe?

»Bolj malo. Me je strah, da se ne zvrnem v vodo. Želja je še vedno velika, ampak fizika ne dovoli. Imam jih že skoraj 98. Rad

dnu. Najboljša, predvsem pa najbolj dostopna vaba je bila glista. Denarja takrat ni bilo veliko, zato sem včasih lovil tudi na »šverc« v potoku, ki je tekel za našo hišo in v njem je bilo veliko rib. Tam sem se naučil posebne tehnike ribolova, lova na roke. Imel sem kakšnih deset let in tu pa tam sem kakšno ribo uspel tudi ujeti. Ko se je nekoč na Trboveljščici podrl jez, je bilo nekaj časa veliko rib tudi v spodnjem delu. Največ šarenk.

V RD Sora sem se včlanil ob preselitvi v Škofjo Loko, leta 1982. Kot tekstilni tehnik, zaposlen v takratnem uvozno izvoznem podjetju Jugotekstil, sem dosti hodil po

opravljali pomožno čuvajsko službo, na kar imam lepe spomine.

Tamle (pokaže v smeri Sore) je bila ena krasna skala in sem nekoč stopil nanjo. Na drugi strani reke sem opazil nekaj mren. Ponudil sem jim vabo in ena lepa je prišla. Nekaj časa sem jo utrujal, ko pa sem se nagnil, da bi jo prijel se je tista skala obrnila in na glavo sem padel v vodo. Mrena je ušla jaz, pa sem bil moker, k sreči pa se nisem nič poškodoval. Takih dogodivščin je bilo kar nekaj.«

Hvala za kratek razgovor. Veliko zdravja vam želim, pa še kakšno mreno na trnku.

Ali ste zraven ali pa niste!

Matevž Oman je bil vrsto let predsednik RD Sora in ZRD Ljubljana.

»Kar takoj vam povem, da je Ribič postal glasilo tekmovalcev RZS. Tega ne odobravam. Ljubši so mi Ribiči izpred petnajstih let, ko je bilo veliko strokovne vsebine. Na primer od Mete Povž in drugih. Danes pa samo tekmovanje in fotografiranje s pokali in medaljami.«

Ne bo povsem res. Menim, da je v vsakem Ribiču kakšen strokoven članek; npr. od prof. dr. Vlaste Jenčič in še koga drugega. Težava pa je, da ljudje iz različnih razlogov ne pišejo. Ribič je namreč odprt za vse prispevke, tudi za strokovne, a jih je treba napisati in poslati v objavo.

»Nekaj je, to drži, a bi, vsaj po moje, strokovnih prispevkov moralo biti precej več. To je stvar urednika. Nimam nič proti družabnim ribolovom, drugo pa so ligaška tekmovanja. Kot predsednik RD Sora in ZRD Ljubljana sem veliko obiskoval občne zборе in povsod tam, kjer so bili tekmovalci, je bila družina razdeljena na dva dela. Na tiste, ki bi nekaj radi, in druge, ki naj bi delali.«

Milan Kepa, 98 let, po srcu še vedno ribič, najstarejši in častni član Ribiške družine Sora. V preteklosti je bil tudi njen tajnik.

A ni vedno in povsod tako, da eni delajo veliko, drugi pa malo manj?

»Drži, vendar gre tukaj za drugačno zgodbo. Slišati je ideje, da bi potrebovali del nekega revirja, kjer bi lahko trenirali. Si predstavljate!? Če so tekmovalci, morajo biti člani Športne zveze Slovenije, potem jim lahko damo v najem del vode, zaračunamo najemnino itd. Smo koncesionarji, ki naj bi skrbeli za vodo in vodni živelj, postali pa smo tekmovalno društvo. Pred leti smo se dogovorili, da tekmovalcev v naši družine ne bo. Predvsem zato, ker se ne želimo pripraviti. Občni zbori v družinah s tekmovalci se pričnejo z vprašanji *kje bomo dobili vabe, kje bomo trenirali*. Manj pa, kaj in kako bomo v vodo vložili. RZS bi morala s tem prenehati.«

Miloš Oman, nekdanji predsednik RD Sora in ZRD Ljubljana

Toda tudi tekmovalci so vendarle člani ribiških družin?

»RD delujejo skladno s koncesijsko pogodbo in v njej ne piše, da je potrebno podpirati tekmovalce. Denar zanje je strošek družine, ki bi ga lahko namenila za kaj drugega. S tekmovanji se pretirava in s tem, da je včasih tudi precej več kot polovica vsebine Ribiča namenjeno njim, se to samo spodbuja.«

Kaj pa menite o nivoju medsebojnega sodelovanja med ribiškimi družinami v ZRD Ljubljana, v članskem odboru Sora in na splošno?

»Zal RD med seboj praviloma slabo sodelujejo. Vem, da sem potrošil veliko energije, da smo družine tukaj na Sori začele med seboj sodelovati. Danes dobro sodelujemo, to je potrebno priznati. Skupaj smo opravili inventarizacijo celotne Sore. Inventarizacija bi zgolj naša družina težko opravila saj nimamo petih agregatov in smo že iz tega razloga potrebovali medsebojno sodelovanje. Od leta 2001 do danes je vsaka družina letno naredila po tri inventarizacijske odlovice. Posledično danes zelo dobro poznamo stanje ribjih vrst v reki Sori. Zal pa nam teh podatkov na Zavodu za ribištvo niso potrdili, čeprav so ob kontroli našega dela ugotovili, da izvajamo inventarizacije enako, kot jih izvaja Zavod. Potrdilo bi nam koristilo kot osnova za uveljavljanje odškodnin.

Skratka, dokler ne bomo bolj enotni,

nas bodo bolje organizirani ptičarji redno »šišali«. Problem ribištva je tudi pomanjkanje strategije in zavedanja, kaj bi sploh radi. Se tisto, kar uspemo narediti, se podre.«

Kaj je vzrok temu?

»Imamo neko hierarhijo, ki slabo deluje. Zveze ribiških družin na primer so danes bolj kot ne »zgodovina«. ZRD Ljubljana deluje bolj zaradi skupnega premoženja. Manjka vizije in idej. Zadeva se vedno prične pri glavi in nikoli pri repu. Če ne veste, kaj bi radi, pač ne morete narediti ničesar. Malo improvizirate, malo tega malo onega, mine leto ali dve in tako naprej. RZS bi morala predstaviti svoj projekt, stati za njim in zanj prepričati vse RD.«

Imate precej osebnih izkušenj na vodstvenem položaju v ribištvo. Kakšen mora biti predsednik RD in v kolikšni meri je od njega odvisno njeno delovanje?

»Izbrati je potrebno takega predsednika, ki ima že kaj pokazati. Če izbere nekoga, ki je zgolj pripravljen biti predsednik, ste bitko že vnaprej izgubili. To je povsod enako. Kriteriji bi morali biti višji.

Predvsem pa mora vedeti, kaj pravzaprav želi. Drugače je le birokrat, ki skrbi za sestankovanje, zgolj zaradi reda. Kadar pa ima idejo, mora biti pripravljen marsikaj požreti, da jo udejanji. Vem, koliko dobre volje in potrpljenja je bilo potrebno, preden sem uspel pripraviti družine porečja Sore k sodelovanju. Ker vse družine zanima, kakšno je dejansko stanje rib v vodi, je bila ideja o skupnih inventarizacijah ključna, da smo začeli dejansko sodelovati. Čeprav je sodelovanje samoumevno, pa pri realizaciji ni lahko.

Imamo koncesijsko pogodbo z vsaj 15 alinejami, ki nam nalagajo obveznosti. Kaj pa smemo narediti, kadar, recimo, nekdo vozi z bagrom po strugi? Nič! Dokler država podeljuje zgolj zadolžitve in nobenih pravic, ne moremo doseči nič pametnega. Tukaj bo potrebno še veliko dela in mislim, da brez zanesenjakov, ne bo šlo. Veliko je odvisno od od vsakega ribiča posamezno, še posebej pa od vodilnih, kako znajo združevati ljudi v skupnem interesu. Sprijazniti pa se moramo do dejstva, da v družinah aktivno dela zgolj kaka četrtnina članov.

Glede na to, da gospodarimo z delom narave, bi bilo potrebno spraviti družine na nek skupni imenovalac, na neke skupne cilje. Vedno se je potrebno boriti za svojo stvar. Vzemimo na primer ptičarje. Kaj so oni boljši od nas ribičev, da boljše uveljavljajo svoje interese? Čaplje, ki so zaščitene, lahko mirno jedo zaščiteno potočnico. Mi pa nimamo prave moči. Očitno jih je nekdo dobro povezal.«

Gospod Oman, težko verjamem, da pri tolikih članih med nami ni nobenega z večjim vplivom?

»So, a se bolj malo zanimajo in angažirajo

za našo stvar. Nekdo mora zadevo voditi, skupinskega vodenja ni. Pomembno je tudi, kdo koga nasledil; tudi v ribiških družinah.«

In kako ste vi zadovoljni s svojim naslednikom?

»Sem povsem zadovoljen. Je mlajši in zadevo dobro pelje. Smo pa poskrbeli, da tisto, kar je v družini dobro in pomembno za njeno delovanje, ostane nespremenjeno. Se pravi gospodar, tajnik in blagajnik. S predsednikom je tako: lahko je zelo dober, lahko povprečen, vendar če naštetih trije dobro delajo, bo rezultat v vsakem primeru dober.«

Kakšno mnenje imate o E-čuvaju, E-dovolilnici in podobnem?

»To je pač sodobna tehnologija. Če teče

Gregor Mlejnik ureja in skrbi za arhiv RD Sora. Pokazal mi je nekaj zanimivih dokumentov izpred 50 let in več.

kot mora in niso možne zlorabe, potem ne vidim problemov.«

Ali kaj pogrešate aktivno sodelovanje pri delu RD?

»Popolnoma nič. Bolj me moti, da se že deset let na RZS ni premaknilo nič. V nobeno smer. Lahko rečem, da je RZS nek samozadosten sistem, ki obstaja bolj sam zaradi sebe.«

Saj se bo njen sedež, kolikor mi je znano, preselil iz zdajšnjih prostorov v Ljubljani na neko drugo lokacijo.

»Ne vem, ali se bo ali ne.«

Pridete še kaj na UO družine?

»Ne, seveda ne. Vedno je tako: ali ste zraven ali pa niste. Bolj me motijo nekdanji predsedniki, ki so člani UO; nekaj je takih, ki mislijo, da se bo brez njih podrl svet.«

Namesto smučanja na ribolov in lov

Gregor Mlejnik je trenutno predsednik disciplinske komisije RD S, na takšnih in drugačnih funkcijah v družini pa je že 36 let. Je tudi lovec, član LD Škofja Loka, ljubiteljsko ureja arhiv RD Sora.

Vaš oče Miloš Mlejnik je bil eden ustanovnih članov RD Sora. Domnevam, da vas je on navdušil za ribolov?

»Res je. Že leta 1963, ko sem imel 12 let sem bil vpisan v očetovi ribolovni dovolilnici, leta 1967 sem pridobil mladinsko izkaznico, v letu 1971 pa sem naredil še ribiški izpit. Zdaj po stažu spadam med štiri najstarejše člane v RD Sora – med njimi pa sem najmlajši. Oče je bil ribič, lovec, smučar ... Brat in sestra sta bila uspešna smučarska tekmovalca, jaz pa sem z njim hodil na ribolov in lov. Član družine je bil od leta 1956, ko pa so šli leta 1958 na svoje, je opravljal delo blagajnika. V tistem času so zelo potrebovali sredstva za agregat, ribogojnico in podobno in zato so organizirali tri veselice v letih 1958, 1959 in 1960; (pokaže mi originalen plakat za veselico leta 1960). Takrat so bili takšni časi. Meščani so si želeli veselice in rib. Dokumentirano je, da je bilo za veselico leta 1959 prodanih 1600 vstopnic, kar je danes nepredstavljivo.

Eden zanimivejših dokumentov iz preteklosti RD Sora je plakat, ki je v avgustu dalnjega leta 1960 prebivalce Škofje Loke in okolice vabil na ribiško veselico.

Imam pa tudi originalen zapis pozdravnega govora s te veselice.

Voda je bila takrat zelo bogata. Tako na primer lahko iz arhivskih dokumentov preberemo, da je bila leta 1958 v Veštru v Selški Sori ujeta 80 cm dolga in 6 kg težka potočna postrv. Zanimiva je zgodba o križanki (soška – potočna) ujeti leta 1959 na sotočju Sor, pri kateri je sodeloval tudi

Gregor Mlejnik, predsednik Disciplinske komisije RD Sora, na različnih funkcijah v družini že 36 let.

moj oče. Takrat so za ribiško veselico ribe lovili z agregatom. Merila je več kot 1,2 m. Ribiči so jo dali v polter, iz katerega pa je ušla. Takih in podobnih zgodb je veliko. Soške postrvi je pred prvo svetovno vojno v Selško Soro vložil veleposestnik Dolenc, starosta Sokolov.«

Vidim, da imate zares veliko stare dokumentacije ...

»Seveda, sedaj sem uredil precej arhiva, tudi tisti material, ki je bil poplavljen. K sreči je moj oče vodil svoj zasebni arhiv, s katerim si veliko pomagam pri nadomeščanju v poplavi leta 1990 uničenega materiala. To delam ljubiteljsko. Sodeloval sem tudi pri vselitvi v ribiško lovski dom leta 1984; bil sem član ekipe treh, ki je z njim upravljala in napisala pravila za njegovo uporabo.

Teh zanimivih dokumentov dogajanja v preteklosti je veliko. Npr. statistika ulova za vsa pretekla leta; koliko, kdaj in kje je bilo odlovljeno, koliko ur je posamezen ribič oddelal itd. Pa najmanjše mere in dovoljen uplen. Sulec je bil takrat v precejšnji nemilosti, zato je bila lovna mera le 50 cm, uplenil pa si ga lahko tudi med letom. Zanimiva je listina – članek iz leta 1959, najbrž namenjena objavi v kakšnem od časopisov tistega časa, v katerem avtor opisuje športni ribolov v reki Sori. Pa zahvalno pismo Gvidona Birole, slikarja in ilustratorja, rojenega leta 1881, ob sprejemu med častne člane družine. Poleg njega je bil v naših vrstah tudi slikar Peter Adamič.«

Potrebna je vztrajnost!

Nekaj besed sem spregovoril še z gospodarjem družine **Bojanom Sovincem**, ki je svojo funkcijo nasledil od dolgoletnega gospodarja Jožeta Trojarja.

Vaš predhodnik Jože Trojar je delo gospodarja opravljal celih 40 let. Vas je uvajal v delo?

»Seveda. Nekaj časa sem bil tudi njegov pomočnik. Že dolgo pa sem član UO družine. Najprej sem bil mentor mladincem, član RD pa sem od leta 1979. Prvo ribo sem ujel v domačem potoku. Trije smo poskušali poskušati kar nekaj časa, preden mi je uspelo. In sem se 'zastrupil'.«

Kako, da ste se odločili za opravljanje tako zahtevne funkcije? Imate posebno veselje do tega dela?

»To je to. Imam veselje do tega dela, ni mi žal številnih oddelanih ur za korist RD in rib. Ker imam opravljen še izpit za čuvaja, pomagam tudi njim. Dobro je vedeti več in čim bolj poznati postopke. Čuvajska služba je dinamična in imam kar nekaj zanimivih zgodb in dogodkov s tega področja.

Dela za gospodarja je res veliko na terenu – v in ob vodi. Danes je onesnaženje vode največji problem vsake RD in tudi naše.

Gospodar RD Sora Bojan Sovinc je že dolgo član UO družine. Opravljal je različne funkcije. Meni, da sta za uspeh pri delu potrebna vztrajnost in ljubezen do tistega, kar delaš.

Stalež rib je temu primeren in je neprimerljiv z tistim okoli leta 1960, ko so ribiči ujeli morda dve ali tri šarenke, vse ostalo pa so bile krepke potočnice. Danes potočnice skoraj ni več. Voda je bila nekoč bogata z žuželkami, bogat je bil večerni skok, danes pa ni ničesar. Prodnic so bile velike, danes pa komaj prileti kakšna drobčena. Onesnaženje je največji problem in to bi morala biti glavna tema tudi na RZS. Na kratek rok je kar koli premakniti neverjetno težko, vendar se trudimo po naših najboljših močeh spodbuditi tudi druge družine za akcijo. Potrebno je biti vztrajen, drugače ne gre.«

Slišal sem, da posebno pozornost namenjate lipanu, katerega stalež je zelo ogrožen?

»Predvsem zaradi posledic delovanja rudnika urana Žirovski vrh in Marmorja Hotavlj je bil lipan pri nas že povsem na koncu. Dobivali smo sicer odškodnine in vlagali tudi po 15.000 kosov, pa vendar je šlo še naprej navzdol. Kakih osem let je pri nas lov lipana zaprt in stanje se počasi izboljšuje. Poljanska Sora pa je bila včasih z lipanom najbogatejša reka v Sloveniji. Prvotno stanje bo zdaj zelo težko vzpostaviti nazaj. Težave nam povzročajo še povodnji, nekaj pa bo potrebno narediti tudi na problemu ribjih stez, ki jih v glavnem ni ali pa so neustrezne.

Pri delu gospodarja je treba biti zares vztrajen, če želiš kaj doseči.«

Za konec

Kaj napisati na koncu? V času desetletij se je v ribiških družinah zamenjalo veliko članov. Nekateri so s svojim delom v njih pustili trajno sled, spet drugi so se bolj posvečali samemu ribolovu in morda manj sodelovali pri delu zunaj predpisanih delovnih obveznosti. Eni in drugi pa so vsak na svoj način pripomogli, da je naša ribičija zdaj vsaj tukaj, kjer je. Vsem svojim tokratnim sogovornikom, ki so se ali pa se še vedno trudijo ohranjati ribiško tradicijo v Škofji Loki, se za vse zanimive misli iskreno zahvaljujem in jim želim veliko uspeha pri delu.

Lenart Levičar Bahtijari
lenart.bahtijari@t-2.net

Jaka se udeleži delovne akcije

Zbudilo se je eno tistih lepih pomladnih juter, ko se sonce upira oblakom in ptički že veselo vabijo svoje družice, da si ustvarijo domek. Zima nam je prizanesla in veselim se toplejših dni.

Veste, kaj to pomeni, kajne? Z Maticem bova zopet raziskovala ulice, gozdne poti, potoke, reke in najpomembnejše, zopet bo več časa za ribolov. Matic je vzhičen povedal, da je že opazil prve žužke in martinčke, ki so prilezli iz domovanja. Saj veste, tale moj najboljši prijatelj je ljubitelj žužkov. Nekoč bo njegova žena tega zagotovo zelo »vesela«.

Tudi obiski ribiškega doma so postali prijaznejši, saj je toplo in lahko sedimo zunaj, pod drevesi, klepetamo in si pripovedujemo šale. Predvsem ribiške, ki jim dodamo še svoje prigode z ribolova, da nastanejo zanimive zgodbe, ki bi jih bilo vredno zapisati. Mogoče pa bom, ko bom bom velik,

to storil jaz. Berem rad, učiteljica pa pravi, da znam tudi pisati. Da ne boste mislili, da govorimo samo šale, tudi o resnih stvareh se pogovorimo.

Pomlad je čas za prve delovne akcije, počistiti je treba okolico, vode, da narava ne bo trpela. Navadno se ob sobotah zberemo pri ribiškem domu, kupimo velike vreče za smeti in rokavice ter se dogovorimo, kako se bodo skupine razvrstile. Otroci smo zadolženi predvsem za pobiranje smeti okoli voda, odrasli pa poskrbijo za sekanje vejevja in čiščenje jezer in ribnikov. Dogovorili smo se, da bo najprimernejša prva aprilaska sobota, ko nam bo tudi vreme naklonjeno. Ena skupina bo

SI SE TI TUDI ŽE UDELEŽIL DELOVNE AKCIJE V TVOJI RIBIŠKI DRUŽINI?

poskrbela za okolico, druga pa bo vložila nov zarod v naše vode. Ponovno bom nekaj novega videl. Vlaganja ribic še nisem videl. Tudi pri pobiranju smeti se nadejam, da bom našel kakšen zanimiv zaklad. Pa še živalce nam bodo hvaležne, ker bomo očistili njihove domove. Očka sem prosil, da bi se pridružil skupini, ki bo vložila ribe. Obljubil mi je, da bo nekoga poslal pome, ko jih bodo pripeljali. Do takrat bom pa v skupini z Maticem in njegovim očkom. V soboto zjutraj me je zbudil prijeten vonj. Oh, moja zlata mami peče puhaste palačinke. Namaže jih s čokoladnim namazom in posuje s kokosom.

Najboljše so! Hitro sem vstal, se oblekel v delovna oblačila in stekel v kuhinjo. Očka in mami sta se nasmejala. Kako malo spodbude je včasih potrebno, da je otrok hitro pokonci. Kako se je prilegla velika skodelica kakava in palačinke. Hitel sem, da ne bi z očkom zamudila. V avtomobilu sva že imela pripravljene vreče in rokavice, mami pa je pripravila še sendviče, če nas bo zgrabila lakota. Zahvalil sem se ji za odličen zajtrk, se oblekel in že sva šla. Zbirno mesto je bilo pri ribiškem domu. Vodja nam je dal še nekaj napotkov in vreč, nas razdelil v skupine

in že smo šli. Med hojo sem pred domom zagledal staro temno moder tovornjaček, tak, kot jih vidiš v filmih

o Divjem zahodu. Prišežem, da imajo tudi take v Müllerju. Zaželel sem si, da bi ga znal voziti. Z njim so se ribiči odpeljali po ribice, ki jih bodo popoldan vlagali. Upam, da ne bom zamudil. Jutro je bilo čudovito. Nad vodo se je proti soncu dvigovala meglica in naznanja lep dan. Ni nas zeblo. Z Maticem sva ustvarjala različne

Ribe smo hitro fotografirali in že so zaplavale v novo domovanje.

scenarije, kakšne zaklade lahko najdeva med čiščenjem okolice in kako bova nekoč kot pomembna znanstvenika dobila nagrado na področju varovanja narave in voda. Kmalu smo prispeli do jezera, kjer bomo začeli polniti vreče. Vsak je dobil dve, saj se nam je zdelo, da se bodo zelo hitro polnile. Imeli smo prav. Smeti je bilo veliko. Pločevinke, steklenice, robčki, obleke, celo kolo in nedeljujoči aparati so se znašli v naših vrečah. Bil sem žalosten. Kako lahko ljudje tako zastrupljajo naravo! Tudi ona vendar diha in živi z nami in trpi, ko jo počasi zastrupljamo.

Okolica jezera in del gozda ob njem sta bila kmalu videti drugačna, prijaznejša. Veter je nežno upognil veje dreves, kot bi se želeli zahvaliti. Nadaljevali smo ob reki navzgor. Starejši ribiči so s čolnov čistili rečno dno in dele, kjer nismo dosegli. Pospravili smo odlomljene veje, smeti, ki so se ujele vanje in ob sprehajalnih poteh, ki potekajo ob reki. Spet smo napolnili kar lepo število vreč.

SKRB ZA NARAVO JE POMEMBNA!

Tukaj ob reki sva se z Maticem nadejala še zgodovinske najdbe. Edino, kar sva našla, je bilo dejstvo, da preveč onesnažujemo okolico. Vodji skupine sva predlagala, da bi takšne akcije lahko ponovili večkrat. Ponosno je dejal, da si bo zabeležil in najin predlog sporočil še preostalim. Minute so hitro drvele v ure in za čas kosila smo bili že nazaj pri ribiškem domu. Kako je zadišalo! Prvič v tem letu so zakurili žar in spekli meso in zelenjavo. Mame so se pa potrudile in poskrbele za kruh in sladico. Zelo smo bili lačni, saj nas je delo izčrpalo. Vendar nas je čakalo še delovno popoldne. Ribiči so že bili na poti nazaj z ribicami, ki jih bomo vložili v reko in jezero, in samo vprašanje časa je bilo, kdaj bodo potrobili na ovinku. Prihranili

smo jim kosilo, čakanje pa izkoristili za počitek. V nekem trenutku pa slišim, da je dvakrat potrobilo. Prišli so! Vzeli smo nove vreče in se odpravili do jezera, kjer si bomo ogledali vlaganje ribic, kasneje pa nadaljevali s čiščenjem okolice. Pripeljali so se čisto zraven jezera. V velikih zabojnikih z vodo so plavale ribice, ki bodo dobile nov dom. Očka sem vprašal, kaj pomenijo cevi v vodi in pojasnil mi je, da služijo za vpihovanje kisika, ki ga ribice potrebujejo. Skrbel je, da ga ni bilo ne preveč in ne premalo. Z velikimi mrežami so jih potem previdno zajemali, popisali in odnesli do vode. Pripravili so tudi blazine, da se ne bi kakšna riba poškodovala. Hitro so jih še fotografirali in že so zaplavale v novo domovanje. Kako zanimiva izkušnja. Ribice so si ogledovale nov domek, mi smo jim pomahali in se odpravili novim smetem naproti. Dobro delo smo naredili, narava in ribice so nam zagotovo zelo hvaležne.

Nuša Božičnik,

fotografije: osebni arhiv in spletni viri

Za vodo z minimalno opremo

Pri nas in po svetu se vedno več muharjev odloča za ribolov na način ujemi in spusti. Pri tem poleg osnovne opreme, kot so palica, kolesce, škornji, pokrivalo in očala, potrebujejo le še kakšno predvrnico in seveda osnovni nabor umetnih muh. Tej usmeritvi so hitro sledili tudi proizvajalci opreme, ki so najprej zmanjševali telovnike, nato torbice, v zadnjem času pa smo priča zmanjševanju osnovne opreme na resnični minimum v obliki ene same škatlice, ki pa se prav tako še zmanjšuje. Tokrat sem pripravil nekaj praktičnih nasvetov, kako izbrati primerno za nas, kako jo lahko izdelamo sami in še majhen trik ob skrbi za muharsko vrstico.

Že ob pogledu v svojo omaro lahko potrdim, da je zmanjševanje muharjeve nujne opreme resničnost. Kronološko namreč telovniki, ki smo jih nosili pred desetletji, postajajo vedno manjši, krajši in lažji. Prav tako se manjša število žepov in mest za drobnarije, ki jih dandanes praktično ne rabimo več. Seveda so med nami tudi takšni, ki prisegajo na klasiko in še dobro, da je tako, in vsakomur moramo pustiti, da se odloča po svoje. Tokrat bom z nekaj nasveti nagovoril predvsem tiste, ki želijo s seboj nositi zgolj najbolj osnovne dele opreme in v nekajurnem muharjenju kar najbolj uživati. Poleg opreme, ki sem jo naštel v uvodu, se v nobenem primeru ne moremo izogniti še nekaterim malenkostim, kot so klešče/škarje. Najbolje je, da je to eno samo orodje – klešče z rezilom –, kajti če imamo samo klešče, potrebujemo še ščipalnik. Poleg tega potrebujemo še rezervno predvrnico in en ali dva koluta najlona. Seveda je potrebna še ribolovna dovolilnica. Najbolje je, da jo imamo zanj skupaj

Primer narejene ogrlice s škatlico z veliko prostora

Škatlica C&F LCS-1, pripravljena za uporabo

s predvrvicami in koluti nepremočljivo vrečko, ki jo lahko spravimo skupaj s ključi pod zadrgo v sprednji žep hladnih škornjev. Vse drugo, mast za muhe, dodatne toneče predvrvice in podobno, je že odločitev posameznika in je večinoma neobvezno. Marsi-

komu, predvsem pa manj izkušenim muharjem, je težko zmanjševati dele opreme v strahu, da jim ne bo na ribolovu česa zmanjkalo. Posebno to velja za nabor umetnih muh, ki ga nosijo s seboj. Posledično bodo taki verjetno izbrali

Prirejena ščipalka in sredstvo za nego muharskih vrvic

večje škatlice oziroma takšne z več predali za več različnih vrst muh, morda tudi za kakšen droben pribor. Najbolje je, da izberemo tako škatlico, ki ima vnaprej pripravljene luknjice

NAREJENI V EU!
DO -50 °C

TERMO ŠKORNJI

Izredno topli, lahki in povsem nepremočljivi škornji, ki segajo do kolen. Podplat je čvrst, preprečuje zdrse in nudi dober oprijem na spolzkih tleh, pa tudi na gladki skali in ledu. Škorenj je udoben in omogoča dolgotrajno hojo po različnem terenu, tudi po snegu in ledu.

Sestava škornja:

- OVČJA VOLNA
- EVN MATERIAL Z MEHUČKI
- FILE
- TOPLJENO IZOLACIJSKA FOLIJA

58,50 €

Velikosti od 41 do 48

INFORMACIJE IN NAROČILA:
tel. 031 389 010, info@beluga.si, www.beluga.si

TAKO TOPLIH IN LAHKIH ŠKORNJEV SE NISTE IMELI!

za privezovanje, v nasprotnem primeru moramo za to poskrbeti sami. Najmanj moteče je, kadar si tako škatlico obesimo okoli vratu. V ta namen za vrvico lahko uporabimo karkoli, da je le dovolj lahko in po možnosti nastavljivo. Zelo so primerne na primer vrvice od ključev USB. Če si takšno muharsko ogrlico sestavimo sami, je priporočljivo, da vanjo vstavimo še nekaj ribiških vrtilk z vponkami za vsak primer. Simetrično jih nanizamo na obe stani vrvice, prebodemo, ali pa za razmik med vponkami uporabimo votle kroglice ali tulce. Nekateri uporabljajo lesene, ki jih lahko kupimo v hobi trgovinah in služijo bolj za okras

Zelo primerna enostavna škatlica za ta namen je na primer Tiemco Fly Pit (<http://flyfishing-and-flytying.co.uk/images/uploads/FlyPit.png>). V drobni, cenovno ugodni in lahki škatlici je dovolj prostora in poleg luknjic za privezovanje so na obeh straneh tudi bočne odprtine, ki omogočajo sušenje že uporabljenih muh.

Za malo zahtevnejše so na tržišču že pripravljene škatlice, ki se med seboj razlikujejo po velikosti in prostornini. Najbolj znane, a žal precej dražje, so škatlice za nošenje okoli vratu, ki jih izdeluje znani japonski proizvajalec C&F. Med seboj se

srednja in velika izvedba ima tudi najmanjša razširjen zadnji del, ki zmanjšuje opletanje, ter sponko, s katero spodaj pripnemo škatlico na srajco. Na vratnem delu je vložek, ki ploskovno razporedi težo ogrlice, obenem pa omogoča tudi nastavitve njene dolžine glede na uporabnikove želje.

Vse škatlice, praktična nadomestila za muharski telovnik, so še posebno primerne za krajše ribolove, večerni skok, mesta, ki jih dobro poznamo, muharjenje z brega in iz plovila. Marsikje jih muharji radi uporabljajo na lokalnih vodotokih, kjer iz izkušenj vedo, kaj lahko pričakujejo.

Morda velja omeniti tudi majhno votlo škatlico v obliki tulca, ki je sicer še nisem niti dobro preizkusil; imenuje se Tacky Tube in ima silikonski vložek za shranjevanje muh. Lahko jo uporabljamo kot samostojno škatlico, kadar res želimo ali potrebujemo s seboj čim manj opreme, ali pa jo dodatno obesimo na eno od sponk. Lahko jo odpremo vzdolžno, zapira pa se s pomočjo magnetov. Dva močna magneta sta tudi na sredini škatlice in omogočata, da uporabljeno muho enostavno spustimo z vrha v bližino enega od njih in se le-ta takoj prilepi nanj. Vsekakor jo nameravam dobro preizkusiti že v naslednjih tednih.

Ko že pišem o samoizdelavi, lahko za konec omenim še eno praktično malenkost, ki lahko zelo podaljša obstojnost muharskih vrvic. Lahko si jo namreč zelo hitro izdelamo sami iz ščipalke za obešanje perila. Najprej na vse notranje površine ščipalke, na del s čeljustmi in del, ki ga pritismo s prsti, nalepimo trak penaste kuhinjske krpe. Počakamo, da se lepilo posuši in zadeva je končana. Uporabimo jo po končanem ribolovu, in sicer tako, da v zarezo – del, ki ga pritismo s prsti, kapnemo kapljico ali dve sredstva za nego in obnavljanje muharskih vrvic. Ščipalko pripnemo s čeljustmi na palico nekje med kolescem in prvim obročkom, vrvico pa potisnemo v zarezo, namazano s sredstvom za njeno nego. Z navijanjem vrvic na kolesce vlečemo vrvico skozi ščipalko ter jo čistimo in mažemo obenem. Ko je celotna vrvica na kolescu, ščipalko odstranimo in spravimo za naslednjič.

Vsem skupaj želim uspešen začetek muharske sezone.

Tomaž Modic

Škatlica Tacky Tube

Primer zelo lahke ogrlice s škatlico Tiemco Fly Pit

Prikaz uporabe ščipalke za nego muharske vrvic

kot kaj drugega. Če se izdelave lotimo sami in s sponkami ne prebadamo ali vozlam vrvico, je za razmik najbolje uporabiti votle penaste delce, ki pa morajo biti dovolj trdi.

razlikujejo po velikosti. Najmanjša med njimi (LCS-1) ima poleg veliko prostora za muhe tudi dovolj prostora za dva tanka koluta najlona in še kakšno drobnarijo. Kot njena

Franc Hančič

(1956–2019)

Ribiči RD Bistrica Domžale in Pododbora Kamnik smo se 16. februarja 2019 v Kamniku poslovili od ribiškega tovariša Franca Hančiča.

V ribiške vrste je vstopil pred desetimi leti, saj je bila povod za ribolov ravno Kamniška Bistrica, ki je tekla mimo njegovega doma. Vendar je želja po samem ribolovu kmalu prerasla tudi v družjenje z ribiški prijatelji ob ribniku na Križu, kjer je povedal marsikatero ribiško anekdoto.

Za njegov prispevek in delo se mu najlepše zahvaljujemo.

*RD Bistrica Domžale***Aleš Kotnik**

(1969–2018)

V novembru 2018 smo v RD Velenje za vedno izgubili našega člana Aleša Kotnika.

Leta 1993 je opravil izpit za športnega ribiča, leta 2013 pa se je včlanil v RD Velenje. Ribiči RD Velenje se mu za vse delo in prijaznost zahvaljujemo, ostal nam bo v lepem spominu.

*RD Velenje***Janez Dolinar**

(1941–2019)

Januarja 2019 nas je pretresla vest, da je naše vrste za vedno zapustil član Janez Dolinar.

Svoje delo je opravljal že od leta 1948, ko je bil prvič včlanjen. V RD Velenje je postal član leta 2006. Izpit za ribiča je opravil v letu 1972, v letu 1997 pa izpit za ribiškega gospodarja in ribiškega čuvaja. Leta 2004 je opravil tudi izpit za gospodarja - načrtovalca. Za svoja dela je prejel red za ribiške zasluge I., II. in III. stopnje.

Med prijatelji je bil cenjen. Spominjali se ga bomo z velikim spoštovanjem.

*RD Velenje***Franc Šumah**

(1936–2018)

V decembru 2018 nas je dosegla žalostna vest, da se je od nas za vselej poslovil dolgoletni častni član Franc Šumah.

Njegovo delo je bilo vedno cenjeno in prijatelji, s katerimi se je družil, so vedeli povedati, da je svoje delo vedno opravil z veliko natančnostjo in

veseljem. Za svoje opravljeno delo je prejel red za ribiške zasluge I., II., III. stopnje, leta 2006 pa je prejel plaketo zveze z listino. V letu 1976 je opravil izpit za športnega ribiča, leta 1986 pa za ribiškega gospodarja in ribiškega čuvaja. Imel je veliko odličnih lastnosti, med katerimi so tudi ribiška vzornost, požrtvovalnost in izjemna pripravljenost tvorno sodelovati v različnih aktivnostih družine. Ribiči RD Velenje se mu iskreno zahvaljujemo za ves čas, ki smo ga preživeli skupaj, in za vse, kar je dobrega storil za nas.

Člani RD Velenje se ga bomo spominjali z velikim spoštovanjem in ohranili ga bomo v trajnem in spoštljivem spominu.

*RD Velenje***Marko Tancik**

(1937–2019)

Mirne februarske sobote se je od barjanskih ribičev za vedno poslovil Marko Tancik, dolgoletni član in odličen poznavalec ribiških razmer na Ljubljanskem barju. S spoštovanjem se spominjamo njegovega življenja in dela.

V RD Barje se je včlanil leta 1992. Vse od tlej je bil delaven in prizadeven član, aktiven na številnih področjih v RD. Ribiški izpit je opravil marca 1993, izpit za ribiškega gospodarja in čuvaja pa spomladi 1995. Leta 1997 je prejel priznanje red za ribiške zasluge 3. stopnje, leta 2018 pa je postal častni član RD Barje, kateri je bil zvest več kot 26 let. Ribiški prijatelji, med katerimi je po pravici veljal za legendo, so mu na tak način izkazali največjo mogočo čast in priznanje.

Dragi Marko, odšel si nenadno. Imamo občutek, kot da se življenjska nit med nami ni pretrgala in se nikoli ne bo. Postavil si se za slehernega prijatelja, svojo naklonjenost pa si izrazil tudi takrat, ko si robato povzdignil glas. Večeri pod lipo ob Ljubljanci, ko smo ob ribiškem prigrizku klepetali do trde teme, so bili samo tvoji. Ali pa zimska jutra, ko si nas med izpolnjevanjem dovolilnic za lov sulca postregel s toplo pijačo. Da nas ne bo zeblo, si rekel.

Vse to bo za vedno vtakano v nas. Zdaj se je tvoj duh, tako poln življenja, za vedno vrnil k Ljubljanci in Iščici, ki si ju neizmerno ljubil. Vsak nov ribolovni dan na prostrani barjanski ravnici je posvečen tudi tebi. Za vedno boš v naših srh.

*Prijatelji iz RD Barje***Jože Ledinek - Gresan**

(1951–2018)

Člani RD Koroška, aktiv Mežica, smo novembra z žalostjo v srcu pospremili na zadnjo pot našega ribiča in prijatelja Jožeta Ledineka - Gresana.

Jože se je ribiški bratovščini pridružil leta 1975, leto pozneje pa je opravil ribiški izpit. V letih, ko je bil še dobrega zdravja, se je redno udeleževal

delovnih akcij, izletov in poribljanj. Zelo rad je ribaril na ribniku Brdinje, redno pa se je udeleževal tudi družinskih tekem in tekem aktiva. Družabnih ribiških srečanj ni nikoli izpustil. Radi smo prisluhli njegovim smešnim dogodivščinam, ki jih je doživel s svojimi ribiški prijatelji. V njegovi družbi je bilo vedno veselo in živahno.

Jože je bil pošten in iskren prijatelj in kot takega ga bomo za vedno ohranili v lepem spominu.

*Člani RD Koroška***Ivan Merc**

(1943–2019)

Pred nedavnim smo se koroški ribiči poslovili od dolgoletnega člana, prijatelja, tekmovalca in dobrega tovariša Ivana Mera.

Ivan je bil ribič z dušo in telesom. Četudi je bil invalid in priklenjen na voziček, je izjemno rad zahajal za vodo, tekmovalja pa so bila njegova posebna strast. Aktivno se je udeleževal družinskih tekem in tekem aktiva, odlično je zastopal tudi barve društva invalidov in nemalokrat osvojil najvišja mesta. Za svoje aktivno delovanje je prejel tudi red za ribiške zasluge III. stopnje. Tekmovalja in ribolov na splošno sta mu nudila užitke in zapolnjevala njegov prosti čas, kadar je bilo le mogoče. Bil je zvest in požrtvovalen član naše ribiške bratovščine in kot takšnega ga bomo ohranili v trajnem spominu.

*Člani RD Koroška***Milan Ferk**

(1956–2019)

Kot strela z jasnega nas je zadela novica, da nas je zapustil naš dolgoletni član Milan.

Še nedolgo nazaj je bil poln energije in optimizma, ki mu ga kljub invalidnosti ni nikoli zmanjkalo, vendar mu je težka bolezen v izredno kratkem času pretrgala nit življenja. Milan je bil optimističen do zadnjih dni. Kljub diagnozi težke boleznici je imel voljo in željo po ribolovu in še nekaj dni pred slovesom je prijateljem razlagal, da se mora oglasiti v naši pisarni in plačati članarino za tekoče leto. Čeprav je že v mladosti izgubil eno roko, je bil vseskozi uspešen in odličen ribič in tudi muharjenju se zaradi tega ni odpovedal, nasprotno: salmonidni revirji so ga zelo veselili. Žal je bolezen prezgodaj prekrizala njegove ribiške načrte, ki jih je bilo zagotovo še precej, še posebno, ko je s ponosom za vodo začel voditi tudi svojo vnukinjo in jo navduševati za ribolov.

Ribiški tovariši ga bomo kot svetel zglede optimizma in pozitivne energije ter dobrega, iskrenega tovarištva ohranili v lepem spominu.

Člani RD Koroška

Ribja ponev iz ščuke in soté iz več vrst rib s popečenim kruhom

Do odprtja sezone lova na ščuke je le še nekaj tednov, zato se je Gojko odločil, da tistim, ki se jih bo dotaknila ribiška sreča, ponudi dve možnosti priprave ščuke – eno kot samostojno jed in drugo v kombinaciji z amurjem, krapom in somom.

Ribja ponev iz ščuke

Za pripravo jedi za štiri osebe potrebujemo:

- 80 dag kotletov ščuke
- eno večjo čebulo
- en strok česna
- 10 dag stebelne zelene
- en gomolj janeža (koromača)
- eno manjšo papriko
- 3 krompirje
- 10 dag rdečega fižola iz konzerve
- 10 dag artičok iz konzerve
- 20 dag paradižnikov pelatov iz konzerve
- peteršilj po okusu
- eno limono
- en deciliter belega suhega vina
- 1,5 dl oljčnega olja
- sol
- poper

V globoki ponvi na oljčnem olju zdušimo narezano čebulo, dodamo nasekljan česen in krompir, narezan na kocke, ter vse skupaj dušimo. Potem dodamo na rezance narezano papriko in na lističe narezan janež. Medtem ko se zelenjava duši, narežemo očiščeno ščuko na kotlete, jih pokapamo z limoninim sokom, posolimo in popopravimo. Ko je zelenjava zmešana, dodamo ribje kotlete, zalijemo z vinom in dodamo pelate. Kuhamo še pol ure. Jed poskusimo in po potrebi dosolimo. Na koncu potresemo nasekljan peteršilj. Kot prilogo ponudimo lahko polento, riž ali pire krompir.

Ob jedi priporočamo suho belo vino ali cviček.

Ribja ponev iz ščuke

Soté iz več vrst rib s popečenim kruhom

Soté iz več vrst rib s popečenim kruhom

Za pripravo jedi za 4 osebe potrebujemo:

- 40 dag amurja
- 30 dag filejev drugih vrst rib (som, ščuka, krap)
- eno srednje veliko rumeno čebulo
- eno srednje veliko rdečo čebulo
- en strok česna
- en manjši por
- 4 dag feferonov
- 20 dag paradižnikov pelatov iz konzerve
- šopek peteršilja
- 6 dag kaper
- 8 dag oliv
- 8 kosov en dan starega kruha
- eno neškropljeno limono
- ½ l rdečega suhega vina
- 2 dl oljčnega olja
- sol
- poper

V posodo damo na oljčno olje na lističe narezano čebulo in por ter začnemo dušiti. Potem dodamo nasekljan česen in pelate. Vse skupaj pokuhamo, dodamo celo ribo – amurja in zalijemo z vinom. Pustimo, da se riba skuha, pri čemer naj bo posoda pokrita s pokrovko. Ko je riba kuhana, jo vzamemo iz posode in shladimo. V isto posodo damo ribje fileje, ki jih prej narežemo na kocke. Pokapamo jih z limoninim sokom, dodamo naribano lupino ene limone, nasekljane feferone, kapre in olive. Vse skupaj kuhamo 25 minut. Kuhano ribo očistimo kosti, da ostane samo čisto meso in ga dodamo nazaj v posodo k drugi ribi. Solimo, popopravimo in potresemo z nasekljanim peteršiljem. Kruhove rezine popečemo v pečici in še tople natremo s česnom. Na krožnik serviramo kruh, po njem pa prelijemo ribji soté.

Ob jedi priporočamo suho belo vino ali cviček.

Borut Jerše

Redkost (foto: anja)